

1 A, kao drugo, vidim da ovdje nije gospodin Harmon. Ja sada ne želim
2 ulaziti dublje u problem, ali želim spomenuti nešto što bih htio da se
3 detaljnije raspravi kasnije i to zna gospodin Harmon, a siguran sam da o tome
4 nešto zna i gospodin Tieger. Ja sam korespondirao sa glavnom tužiteljicom,
5 gospođom Del Ponte i iako ja ne želim to pitanje pokretati danas, htio bih
6 iznijeti određenu kritiku i možda ne bi bilo loše kad bi gospođa Del Ponte bila
7 u trenutku kada o tome budemo raspravljali doista u sudnici. Mada,
8 pretpostavljam da to ona neće htjeti. Možda bismo mogli o tome raspraviti ovoga
9 tjedna kasnije kada bude gotovo unakrsno ispitivanje gospodina Treanora. No,
10 htio bih - s obzirom da imam namjeru iznijeti neke kritičke primjedbe - možda ne
11 bi bilo loše kada bi gospođa Del Ponte bila ovdje i smatram da je pristojno da
12 to najavim. Budući da znam da je ona vrlo zaposlena, možda ne bi bilo loše da
13 utvrdimo neki točni datum za raspravu o tom pitanju.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ovo je dio ispravnog ponašanja u
15 sudnici, da najavite da biste mogli iznijeti određenu kritiku, iako
16 pretpostavljam da onaj kojeg se kritizira ne može uvijek biti prisutan u

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sudnici. No, gospođa Del Ponte bi to možda mogla organizirati.

2 No, dakle, ako nema nikakvih drugih pitanja, zamoliću poslužitelja da
3 uvede gospodina Treanora u sudnicu.

4 Gospodine Krajišnik, izvolite.

5 OPTUŽENI: Ako mi dozvolite -

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vaš mikrofon još uvijek nije uključen.

7 OPTUŽENI: Ako mi dozvolite samo pet minuta, gospodo sudija /sic/. Prvo -

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako Vam je potrebno pet minuta, onda bi
9 možda bilo bolje ne uvesti gospodina Treanora, osim ako se ovo što želite reći
10 ne odnosi izravno na gospodina Treanora. Izvolite.

11 OPTUŽENI: Prvo, ja želim da Vam se zahvalim za vel'ku pažnju koju ste
12 posvetili u proteklom suđenju, gospodo sudije. To me ohrabruje da ste posvetili
13 suđenju mnogo pažnje nego što vidim u drugim suđenjima i nadam se da ćemo doći
14 do istine, što je glavni cilj ovog suđenja. Ali, imam jedan... jednu sugestiju da
15 bi ovo suđenje bilo efikasnije, a možda je to jedna i mala kritika.

16 Mislim da prevodioci ne prevode dobro ovo suđenje. Naime, ja ne...ne znam
17 engleski jezik. Ali, kada je gospodin Treanor čitao jedan srpski materijal i
18 prevodio ga na engleski, onda su prevodioci prevodili meni, ja sam vidio da je
19 smisao toga teksta sasvim drugačiji. Prepostavljam /sic/ da se tako dešava i
20 kada se prevodi na engleski. A, utvrdio sam zbog čega su prevodioci tako
21 pogrešno preveli. Zato što veliki broj učesnika ovde govori brzo, i tada je

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 gospodin Treanor govorio brzo i onda su prevodioci preveli to pogrešno, a smisao
2 reči je bio sasvim loš.

3 To je bio povod da taj tonski dio prevoda, koji ne prigovaram
4 prevodiocima, je pušten u Republiku Srpsku preko jedne agencije koja prati ovde
5 suđenje. I rečeno je tačno, "Momčilo Krajišnik je predlagao da se ide u rat",
6 što je i...iz smisla rečenice sasvim drugačije. U vezi toga, d...d... /nerazgovetno/
7 molim, ja sugerišem da se tome posveti pažnja, vi... prvo prevođenju.

8 I, drugo, zamolio bi', ako je moguće, da ova agencija koja je... ovdje
9 ekskluzivno pravo ima za prevođenje, da ona dođe kod našeg tima i da kaže "ovo
10 želim da prevedem, je li to tačno?", il' da se omogući i nama, drugoj strani da
11 komuniciramo sa javnošću da se utvrdi istina.

12 Ja smatram da je dobro da u Bosni i Hercegovini, u Republici Srpskoj se
13 tačno zna "ovo su, gospodo ljudi koji odgovaraju, krivi su za to i to." Posebno
14 što su komentari te agencije - *Sense* se zove - sasvim pogrešni i neumjesni.

15 Druga stvar koju bi' želio i zamolio Vas samo za malo strpljenja, to je:
16 Sekretarijat je skratio sredstva za našu odbranu. Mi se ne možemo adekvatno da
17 pripremimo zbog toga što su rekli da ja, ustvari, ne dugujem neke kredite koje
18 postoje... koji su tamo evidentirani. Zamolio sam Sekretarijat da mi dâ potvrdu da

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29

1 je to tako, da bi' kod ti' poveriocâ ili skinuo tu svoju obavezu pa imô sredstva
2 da sâm ja finasiram ili da se onda vrata... povećaju sredstva jer je ogroman
3 materijal i posô koji se treba završit'. Tužilac sada je poslao na teren veliku
4 armiju svojih istražilaca, i to je jedna mala primjedba, i obilazi jednog po
5 jednog našeg svjedoka. I to, traži od njih izjave i sad su oni pod pritiskom
6 rad' toga što za svakog od njih kažu da je osumnječen /sic/, tako da ljudi neće
7 svjedočit' u našem procesu, a mi nemamo sredstava da obilazimo teren.

8 I, posljednja stvar, oprostite i hvala Vam, ja mislim da - nek' ne
9 zamjeri moja Odbrana - ja mislim da Odbrana nije spremna da ispituje gospodina
10 Treanora. Ja sam ispit... ja sam pregledô materijal i znam - živio sam tamo. To je
11 ogroman materijal. Meni je potrebno da se što prije proces završi - i hvala Vam
12 što po... i požurujete - ali ako mi kvalitetno prođemo ovaj materijal i upoznate
13 se sa procesom, onda će lakše poslije razumjeti se stvari koje su tamo vrlo
14 zamršene u Bosni i Hercegovini. Ja mislim da bi dobro bilo odgoditi ispitivanje
15 gospodina Treanora, najmanje za mjesec dana. Na taj način, gospodo sudije, brže
16 ćete Vi završiti ovaj proces.

17 Neće se proces završiti ako mi sada brzo završimo ovo a nema dovoljno
18 podataka. I ja po... molim, zamolio sam Vas na početku i obećali ste mi i hvala
19 Vam, da bi utvrdili istinu, da mi omogućite kad bude gospodin Treanor završio i
20 gos... i ispitivanje, da li je moguće da neke stvari ukažem zbog toga što mogu
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da pomognem da bi se razjasnile i da bi Vi lakše mogli donijet' seb... svoju
2 presudu.

3 Hvala Vam na strpljenju i oprostite mi što sam uzeo sebi za slobodu da
4 zamolim da mi omogućite da kažem nekol'ko rečenica. Hvala Vam.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zahvaljujem, gospodine Krajišnik.

6 Izvolite, gospodine Stewart.

7 GĐA PREVODILAC: Obrana nije uključila mikrofona.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Ovo nije uobičajena situacija u kojoj
9 Obrana obavještava Sud da je spreman na unakrsno ispitivanje, a onda njegov
10 klijent izravno kaže Sudu, a time i meni, da Obrana zapravo nije spremna. Ja sam
11 siguran da to neće stvoriti nikakve osobne napetosti između gospodina Krajišnika
12 i mene. No, to svakako nije vrlo sretna situacija.

13 Ja sada razmišljam, što je dio mog posla, kako pomiriti ove
14 suprotstavljene pozicije. Pretpostavljam da Sud neće iznenaditi da ono što je
15 gospodin Krajišnik upravo rekao odražava naše razgovore koje smo već imali. Ovo
16 nije prvi puta da gospodin Krajišnik izgovara ovakve riječi i ja o tome neću
17 ništa detaljnije govoriti. No, potpuno je jasno da smo mi već o tome s njime
18 razgovarali.

19 Mi, uz dužno poštovanje, sugeriramo da bi ispravan način da se ovo
20 riješi bio sljedeći: ja bih trebao nastaviti s radom - naravno, uzevši u obzir
21 primjedbe gospodina Krajišnika - dakle, trebao bih nastaviti s unakrsnim

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ispitivanjem gospodina Treanora, jer ja sam uvjeren da postoji veliki dio
2 materijala kojim bi se mogli pozabaviti.

3 No, ja prihvaćam, i to kažem u ime gospodina Krajišnika, da je gospodin
4 Krajišnik obavio vrlo velik posao u vezi sa svjedočenjem gospodina Treanora i to
5 vrlo velik i detaljan posao. Jer, ja bih sugerirao da gospodin Krajišnik je
6 natprosječno sposoban da obavi taj posao i on se njime bavi. Dakle, ovo je jedna
7 općenita primjedba. No, to nam, naravno, predstavlja dodatni posao zbog čega se
8 mi naravno ne žalimo jer je vrlo dobra situacija imati klijenta koji u tolikoj
9 mjeri je zainteresiran za svoj predmet i koji daje toliko informacija. No, to
10 naravno, stvara dodatni posao jer gospodin Krajišnik sve to piše na srpskom
11 jeziku, a samo jedan član našeg tima može se time baviti i to nama dati u takvom
12 obliku da se onda time mi možemo baviti.

13 Dakle, mi smatramo da ćemo tijekom idućih dva ili tri dana doći do
14 situacije koja će nas dovesti do potencijalnog kasnijeg dodatnog unakrsnog
15 ispitivanja gospodina Treanora, i to u vezi sa svime onim što je već rekao
16 gospodin Krajišnik. S obzirom na situaciju u kojoj se nalazi gospodin Treanor,
17 on se ne mora vraćati u Republiku Srpsku ili u neki drugi dio Bosne i

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hercegovine. Dakle, koliko shvaćam u praktičnom smislu, gospodin Treanor je
2 uvijek na raspolaganju. I, zbog toga se čini da - a, to naravno mora procijeniti
3 Sud - nama se u ovom trenutku čini da ćemo mi doći u jednoj fazi u situaciju u
4 kojoj će gospodin Krajišnik, i to s pravom, imati osjećaj - s obzirom na to da
5 je obavio sav taj detaljni posao - gdje će doći, dakle, trenutak za neka dodatna
6 pitanja za gospodina Treanora.

7 I, ja nisam osobito sretan da dođemo u situaciju u kojoj bih ja obavio
8 jedan dio unakrsnog ispitivanja, nakon čega bi gospodin Krajišnik obavio dio
9 unakrsnog ispitivanja. I, meni se ne čini da je to metoda koja bi doista pomogla
10 Sudu. Bilo bi mnogo bolje da imamo na raspolaganju dovoljno vremena kako bi
11 gospodin Krajišnik smatrao da je njegov tim Obrane u dovoljnoj mjeri informiran,
12 kako bi mogao na ispravan način provesti unakrsno ispitivanje.

13 Dakle, s obzirom na sve što sam rekao ja i što je rekao naš klijent, ja
14 bih sugerirao da bi to bio ispravan način da nastavimo sa radom. Meni je jasno
15 da Sud, što je i normalno, želi znati kakav će biti raspored rada. I, najbolje

16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 što sam i mogao reći timu Optužbe prije Uskrsa da će meni trebati veći dio ovog
2 tjedna za unakrsno ispitivanje gospodina Treanora, i da ne treba dovesti
3 nikakvog novog svjedoka pred kraj ovog tjedna, jer bi se moglo desiti da će on
4 morati čekati do idućeg tjedna. I ja znam da je ispravno da neprestance
5 obavještavam Tužiteljstvo o tome gdje se otprilike nalazim u svojem radu, kako
6 bi oni mogli sebe organizirati. No, s obzirom na sve ove komentare gospodina
7 Krajišnika, moram odmah reći da je vrlo vjerojatno da ćemo negdje pred kraj ovog
8 tjedna doći do situacije da, s obzirom na zabrinutost gospodina Krajišnika i sav
9 posao koji se stalno obavlja, dakle, situacija u kojoj ću ja morati reći da je
10 to ono što možemo do tog trenutka obaviti, ali da to nije sve.

11 Ja sad, naravno, ne znam točno kakvi su praktični problemi Tužiteljstva
12 u smislu organizacije dolaska novih svjedoka, no to je sve što ja mogu reći kako
13 bih bio od pomoći Sudu u ovoj donekle neuobičajenoj situaciji.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Zahvaljujem gospodine Stewart.
15 Ne znam da li tužitelj želi odgovoriti na ovo što su upravo rekli gospodin
16 Krajišnik i gospodin Stewart.

17 G. TIEGER: [simultani prevod] Samo u vezi s jednim pitanjem, časni Sude,
18 i to je pitanje toga da bi se moglo dovršiti unakrsno ispitivanje prije kraja

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ovoga tjedna. Gospodin Harmon i ja smo razgovarali sa gospodinom Stewartom
2 upravo zbog rasporeda i rezultat tog razgovora je bio, i to sada i kažemo Obrani
3 ponovno, da nismo organizirali nikakve nove svjedoke za ovaj tjedan. I, zbog
4 logističkih problema bilo bi nemoguće mijenjati taj raspored.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zahvaljujem gospodinu Tiegeru. Htio bih
6 iznijeti nekoliko komentara, osim ako, gospodine Stewart, ne želite nešto reći.

7 Kao prvo, gospodine Krajišnik, u vezi s prevoditeljima. Molim Vas, moram
8 Vam reći da su prevoditelji ljudska bića i iako su oni izuzetna ljudska bića
9 koja obavljaju vrlo dobro svoj posao, u svakom slučaju može se dogoditi da se
10 neka određena fraza ili rečenica ne prevede savršeno točno. Jer, možete
11 zamisliti što to znači satima ovdje sjediti i prevoditi svaku riječ, a osobito u
12 situaciji u kojoj govornici vrlo brzo govore, a Vi to očigledno razumijete.

13 Međutim, ako se tako nešto dogodi doista - i pogotovo u vezi sa
14 svjedočenjem gospodina Treanora, gdje se stalno bavimo tekstovima koji postoje u
15 prijevodu na oba jezika, tako da je mnogo jednostavnije identificirati neku
16 potencijalnu grešku u prevođenju - dakle, ako je doista riječ o kritičnom
17 pitanju, o nečemu doista važnom, onda Vas molim da o tome obavijestite gospodina
18 Stewarta, i gospodin Stewart će se pobrinuti za to da se svakako isprave sve
19 greške i u transkriptu, a ako je potrebno, i u samoj sudnici.

20 Meni nije bilo sasvim jasno o kojoj ste novinskoj agenciji govorili. No,

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Tajništvo je tô koje se brine zajedno sa Sudom o tome da se pripremaju
2 transkripti, tako da ne znam tačno o kojoj agenciji Vi govorite. I, ako tu
3 postoji bilo kakav problem, molim Vas da o tome obavijestite gospodina Stewarta,
4 koji će svakako znati da informacije prenese Vijeću. I ako je to nešto čime se
5 Vijeće može baviti, ako ste sada govorili o, recimo, transkriptu koji je nastao
6 na zatvorenoj ili poluzatvorenoj sjednici, ako je tako nešto preneseno medijima,
7 onda treba poduzeti određene korake. Ja ne znam tačno što u tom trenutku treba
8 učiniti, ali svakako nešto treba učiniti. Kao što znate, sva otvorena
9 zasjedanja, transkripti sa tih otvorenim zasjedanja objavljuju se na internet
10 stranici ovoga Suda, tako da javnost može pratiti što se ovdje odvija.

11 A što se tiče sredstava, ja radije o tome ne bih sada govorio, budući da
12 još uvijek postoje stvari koje treba utvrditi prije nego što se može kompletno
13 odgovoriti na tu Vašu primjedbu.

14 Da se vratim na pitanje ove agencije. Mislím da bi svakako trebalo o
15 tome razgovarati sa Vašom Obranom, kako bi Obrana kontaktirala tu agenciju i
16 raspravila ovo o čemu ste Vi govorili.

17 Dakle, vraćam se na finansijsko pitanje koje treba, očigledno, ponovno
18 razmotriti. Vi sugerirate da bi Tajništvo Vama moglo dostaviti potvrdu o svojim
19 nalazima, što međutim bi značilo da Tajništvo ulazi u jednu diskusiju koja se

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ne tiče izravno ovoga Suda. No, tajnik ili Vijeće, nakon što pregleda cijelu
2 dokumentaciju može eventualno utvrditi da doista postoji određena situacija o
3 kojoj treba donijeti odluku.

4 I, na koncu, spomenuli ste svjedoke koji se nalaze pod pritiskom zato
5 što se njima obraća Optužba, a također ste rekli da ih je Optužba obavijestila
6 da su oni potencijalni osumnjičeni. Kao bismo bili pravični prema onima koji
7 daju izjave tužitelju, treba reći da je katkada nužno obavijestiti potencijalne
8 svjedoke da nije isključeno da ti ljudi postanu i osumnjičeni. No, ako ih to
9 spriječava da se pojave kao svjedoci, može se njima i ništa o tome ne reći. No,
10 svjedoke svakako treba obavijestiti o tome da oni kao svjedoci se ne mogu naći
11 ni u kakvoj potencijalnoj opasnosti. I, oni kada se pojave u ovoj sudnici kao
12 svjedoci nikada ne mogu biti optuženi ni za što. No, mislim da je to jedno
13 pitanje o kojem bi trebale raspraviti Obrana i Optužba kako bi se izbjeglo da se
14 osobe dovode u nepotrebnu situaciju da im se kaže da su eventualno potencijalni
15 osumnjičenici. No, pravično je informirati osobu koja bi mogla biti potencijalni
16 svjedok o svim rizicima kojima se ta osoba u takvoj situaciji izlaže.

17 Ne bi bilo ispravno da sada Vijeće ulazi u bilo kakve pojedinosti, no

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ovo je jedno općenito objašnjenje kako bih Vam pojasnio situaciju koja Vama
2 očigledno predstavlja problem.

3 I konačno, pitanje unakrsnog ispitivanja. Ja mislim da vrlo dobro
4 razumijem što ste htjeli reći, odnosno da ste zabrinuti u vezi s time da li je
5 Obrana stvarno dobro pripremljena za unakrsno ispitivanje gospodina Treanora.
6 Vijeće je svjesno zabrinutosti, i Vaše a i gospodina Stewarta, u vezi s vremenom
7 koje je bilo dodijeljeno za pripremu za unakrsno ispitivanje. Ja također
8 razumijem, da ako ste radili na određenim detaljima, da ste sada zabrinuti hoće
9 li se sve te pojedinosti doista uzeti na ispravan način u obzir prilikom
10 unakrsnog ispitivanja. Ja ću slijediti sugestiju gospodina Stewarta, odnosno da
11 započnemo sada sa unakrsnim ispitivanjem gospodina Treanora. Vidjet ćemo dokle
12 ćemo stići i u kojoj mjeri je priprema za unakrsno ispitivanje dovoljno
13 obavljena. A, kada se pojave problemi, gospodin Stewart će nam to reći.

14 Dakle, ja bih ovdje stao sa ovim, ukoliko ne postoji još neko dodatno
15 pitanje.

16 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, ja bih samo ukratko govorio o
17 zaključku koji bi se mogao izvući iz komentara gospodina Krajišnika. A to je da
18 je Tužiteljstvo namjerno uputilo tim istražitelja na teren kako bi pronašli
19 njegove potencijalne svjedoke i kako bi tim ljudima uputila upozorenja koja bi
20 ih zastrašila. Ja moram reći da je to pogrešno, i htio bih da se to na zapisnik
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 javno kaže. Mogao bih dodati, a to naravno je tačno, da Tužiteljstvo nema popis
2 svjedokâ Obrane, to je prva stvar. I, osim toga, nikakav se zaključak, prema
3 onome kako je to sugerirao gospodin Krajišnik, ne može izvesti i ja moram reći
4 da je to pogrešno, i ja to kategorički negiram.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja shvaćam da komentar gospodina
6 Krajišnika, zapravo, znači da kada ste Vi obavljali razgovor sa potencijalnim
7 svjedocima, da su oni osjetili stanoviti pritisak ako ih se obavijesti o tome da
8 su oni moguće čak osumnjičene osobe pred ovim Sudom. Ja to nisam shvatio kao
9 namjeru. Nisam shvatio da je to, zapravo, namjerni pokušaj zastrašivanja
10 svjedoka. Ja sam to shvatio na taj način. Ukoliko sam ja krivo shvatio riječi
11 gospodina Krajišnika, on će mi to sigurno reći, ili on direktno ili preko
12 gospodina Stewarta.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja, naravno, prihvaćam i
14 shvaćam da Optužba nema nikakav popis naših svjedoka kako bi ih mogla direktno
15 kontaktirati. No, kako je meni rečeno, a ti izvještaji dolaze iz Republike
16 Srpske naravno, izgleda da zapravo postoje dvije vrste zabrinutosti konkretno.
17 Jedna je kada se stupa u kontakt sa svjedocima - to je samo praktično pitanje
18 zapravo - dakle, prema informacijama kojima ja raspolazem, ljudi dođu i kažu "Mi
19 smo iz Ujedinjenih naroda i hoćemo s Vama razgovarati o ratu." Ako je to tačno,
20 nama se čini da bi bolja praksa bila... Dakle, to je ono što sam ja čuo. Ali,
21 dakle, ako je to tačno, bolje bi bilo - mi bismo predložili - da se sasvim jasno
22 kaže da se radi o istražiteljima Međunarodnog kaznenog suda za bivšu
23 Jugoslaviju. No, časni Sude, ja stvarno ne znam, dakle, na osnovu ovih
24 izvještaja kakva je tačno situacija.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, to je još uvijek sasvim nejasno
2 da bi se moglo konkretno o tome govoriti i davati primjere. Ako postoje
3 primjeri, ako postoji stvarni neki problem ili problematična situacija, Vijeće
4 bi htjelo da o tome bude obaviješteno zato što je najvažnije da ljudi koji
5 dolaze ovdje koji se moraju pojaviti kao svjedoci, da se i moraju pojaviti kao
6 svjedoci ukoliko je to moguće. A, ako imate bilo kakvih prijedloga u vezi s
7 načinom govora ljudi ili s načinom predstavljanja, ja sam siguran da će gospodin
8 Tieger ovo dobro saslušati i da će se on pobrinuti da se posao obavi na takav
9 način da će dati upute istražiteljima da se to obavi na takav način da se svrha
10 i posao ovoga Suda najbolje služi kada se njihovi ljudi budu obraćali
11 potencijalnim svjedocima /kako je prevedeno/. Ja mislim da to nije pitanje o
12 kojem bismo sada trebali raspravljati toliko detaljno pa bih htio -

13 G. STEWART: [simultani prevod] No, ja bih htio samo spomenuti još jednu
14 stvar, časni Sude. Radi se o jednoj općoj stvari, bez konkretnih primjera. Ali,
15 dakle, radi se o još jednoj zabrinutosti na osnovi informacija. To je, zapravo,
16 tanka linija. Ali, mi smatramo da treba biti oprezan, naravno, na osnovi vaših
17 primjedbi da bi zapravo bilo ispravno da bilo tko, tko bi možda mogao biti
18 optužen u nekom trenutku u budućnosti, dobije nekakvo upozorenje s tim u vezi. S
19 druge pak strane, jednako je važno da ne bude pretjerivanja. Dakle, netko koga
20 se neće ozbiljno dovesti pred ovaj Sud, mislim da bi bilo fer kazati da se ne
21 traži da se doda stotine novih optuženika od sadašnjeg trenutka pa do nekog
22 momenta u budućnosti, jer to jednostavno se vjerojatno nikada neće ni dogoditi
23 pred ovim Sudom. I, onda, ne bi trebalo stavljati dodatni pritisak ukoliko se
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 ljude neće dovoditi pred Sud.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ja bih se s time složio. Radi se o
3 načinu izgovaranja, načinu konstrukcije rečenice. Radi se o detaljima. Ali,
4 naravno, ja se slažem s Vama da sve ono što je nepotrebno kazati svjedoku u vezi
5 s njegovim položajem i situacijom pred ovim Sudom, a što bi potencijalne
6 svjedoke moglo obeshrabriti da daju izjavu ili da dođu svjedočiti pred Sudom
7 nešto kasnije, to bi jednostavno trebalo zanemariti. Isto tako, ja znam da ovo
8 vrijedi za obje strane u postupku, kako sam već imao iskustva i do sada.

9 Gospodine poslužitelju, molim Vas, uvedite gospodina Treanora u sudnicu.

10 [Svedok je ušao u sudnicu]

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine Treanor. Izvolite
12 sjesti, molim Vas. Vi se sigurno sjećate da ste na početku svojega iskaza dali
13 svečanu izjavu kojom ste još uvijek vezani, iako možda nije potrebno Vas
14 podsjećati na to. Ali, ipak, zbog ovog velikog prekida to činimo.

15 SVEDOK: [simultani prevod] Hvala Vam, časni Sude.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, izvolite, imate
17 riječ.

18 PREVODILAC: Mikrofon za Obranu.

19 SVEDOK: PATRICK TREANOR [nastavak]

20 Unakrsno ispituje g. Stewart:

21 G. STEWART: /nedostaje simultani prevod/
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 /nedostaje simultani prevod/

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21 [Sudije većaju]

22

23

24

25

26

27

28

29

30

utorak, 13.04.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 /nedostaje simultani prevod/

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13 [Pretnosno veće i sekretar se savetuju]

14

15

16

17

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] /nedostaje simultani prevod/

19 ... Početak pauze u 9.45h

20 ... Sjednica nastavljena u 10.01h

21 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sjesti.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, prvo da provjerimo

23 čujete li me na jeziku koji razumijete?

24 SVEDOK: Da. Hvala lijepo, i ja se izvinjavam što sam napravio problem.

25 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne, ne. Niste Vi napravili nikakav

26

27

28

29

30

1 problem, problem je naprosto bio tu.

2 Gospodin Treanor je svakako imao vremena da razmisli o godinama 1990. do
3 1992. Gospodine Stewart, izvolite, možete nastaviti postavljati pitanja.

4 G. STEWART: [simultani prevod]

5 P: Dakle, sada možete odgovoriti na ovo grozno pitanje, gospodine
6 Treanor.

7 O: Da. Mislim da imam isti odgovor kao i prije. Ali, siguran sam
8 uglavnom da nisam bio tada tamo jer ne sjećam se da jesam.

9 P: Sjećate li se, dakle, prije toga vremenskog razdoblja, sjećate li se
10 kada ste zadnji put bili u bivšoj Jugoslaviji?

11 O: Mislim da sam zadnji put bio u bivšoj Jugoslaviji prije nego što sam
12 došao raditi ovdje na Međunarodnom sudu, u januaru 1988.

13 P: Svakako, Vi ste se nakon što ste počeli ovdje raditi vraćali u bivšu
14 Jugoslaviju?

15 O: Da.

16 P: Samo da ovo raščistimo, Vi ste se, zapravo, sastali s gospodinom
17 Krajišnikom barem jednom, zato što ste sudjelovali u jednom razgovoru s njime;
18 je li tako?

19 O: Da.

20 P: Ali, to, naravno, je bilo daleko nakon događaja kojima se mi bavimo?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Jeste li se ikada sastali... Ustvari, moram Vam postaviti /?pitanje/,
3 dakle, bez obzira na bilo kakve razgovore koji su vođeni u vezi s ovim
4 postupkom. Jeste li se ikada sastali s nekim od drugih ljudi, ali to je jako
5 dugačka lista, dakle, jeste li se sreli sa nekim drugim od značajnih igrača
6 kojima se bavite u svome iskazu?

7 O: Pa, nisam siguran što znači "značajan"?

8 P: Počnimo od vrha, ostavimo sada prosudbe za kasnije. Jeste li se ikada
9 sastali sa, dakle, osim razgovora koje ste vodili, jeste li se sastali sa
10 gospodinom Karadžićem, gospođom Plavšić, gospodinom Koljevićem? Da li ste ikada
11 sreli koga od tih ljudi?

12 O: Ja sam se sreo sa gospođom Plavšić kada smo radili razgovor s njom.

13 P: Ali, ako to ostavimo po strani, te razgovore u vezi s ovim Sudom,
14 nikada se niste sastali ni s kim od tih ljudi?

15 O: Ni s kim od tih ljudi.

16 P: Sa gospodinom Đukićem?

17 O: Ne. Sastao sam se bio sa gospodinom Buhom.

18 P: U kakvoj situaciji?

19 O: Tijekom jednog posjeta Palama sam se sastao.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: To je bilo nakon događaja?

2 O: Da, da.

3 P: Dobro. Ali, do recimo 1992., Vi ste rekli da u to vrijeme niste bili
4 u bivšoj Jugoslaviji već nekoliko godina, i niste se susreli ni s kim od bitnih
5 ljudi, ili po Vašem mišljenju bitnih ljudi?

6 O: Ne, ne.

7 P: Možemo li također se složiti sa sljedećim: Vi kažete da Vaš izvještaj
8 nikako nije povijesni prikaz sukoba. To su bile Vaše riječi u Vašem svjedočenju.
9 No, je li Vaš pristup ovome izvještaju također takav da Vi, zapravo, ne
10 nastojite raspravljati o dobrom i lošem ni na koji način?

11 O: U toliko koliko ja to shvaćam - da. Ja ne pokušavam u ovome
12 izvještaju ulaziti u sud o tome što je tu dobro a što ne.

13 P: U svojem svjedočenju pred ovim Sudom prije prekida, spominjali ste
14 višestranačke izbore koji su održani u Sloveniji 8. aprila 1990., a kratko iza
15 toga su bili izbori u Hrvatskoj 22. travnja. Rekli ste da su u oba ta slučaja na
16 izborima komunisti, odnosno savezi komunista tih republika teško poraženi, a na
17 vlast su došle nacionalističke stranke. Rekli ste da u obje te republike koje
18 nikako nisu bile posvećene nastavku postojanja Jugoslavije. Dakle, to mi se čini
19 pomalo blagom izjavom, gospodine Treanor. Nije li točno, zapravo, kazati da,
20 barem u Hrvatskoj, se moglo reći da nacionalne stranke nisu bile predane

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nastavku postojanja Jugoslavije? Nisu li one, zapravo, tražile nešto drugo?

2 G. TIEGER: [simultani prevod] Oprostite, časni Sude, ja bih bio zahvalan
3 ako bi mi se reklo gdje to piše u transkriptu, zato što kolega govori o nekoj
4 stranici.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Da. Stranica transkripta 1264, po sredini
6 stranice. Dakle, negdje u desetom retku, tu počinje taj dio Vašega odgovora.

7 P: Dakle, nije li točno da oni ne samo da nisu bili predani nastavku
8 postojanja Jugoslavije, već da su oni, zapravo, željeli steći nezavisnost?

9 O: Pa, ja ne znam kakva je bila njihova sasvim jasna politika. Oni su i
10 dalje sudjelovali u postupku pregovora s drugim bitnim političkim faktorima u
11 bivšoj Jugoslaviji u vezi sa preustrojem države. Dakle, na osnovi te činjenice,
12 ja jednostavno pretpostavljam da oni nisu bili sasvim nedvojbeno opredijeljeni
13 za proglašavanje nezavisnosti ili nešto drugo.

14 P: Ali... Dakle, osim... Naravno, to je politika koja svakako ne dâ da se
15 nešto konkretno o tome kaže. Ali, primjerice, nije li postojalo, barem u
16 Hrvatskoj, vrlo brzo jasno da hrvatske vlasti i gospodin Tuđman su, zapravo,
17 nastojali stvoriti neovisnu Hrvatsku?

18 O: Bez vladanja svim detaljima iz tog vremenskog razdoblja i svih izjava
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 koje su date i pregovora koji su obavljani, po mome mišljenju, mislim da bi se
2 to tako moglo reći.

3 P: Na primjer, recimo HDZ, za koji kažete na stranici 1266 transkripta,
4 rekli ste da je ta stranka osnovana u Bosni i Hercegovini 18. augusta 1999. /u
5 engleskom transkriptu: "1990."/ . Radi se naime o hrvatskoj nacionalnoj stranci.
6 Dakle, ta je stranka u Bosni imala sasvim isto ime kao i nacionalistička stranka
7 u Hrvatskoj; je li tako?

8 O: Da.

9 P: Da li bi se moglo onda reći da su stalno postojale bliske veze između
10 tih dviju organizacija?

11 O: Da.

12 P: Kako ste kazali sucima, prvenstveno pitanje koje je bilo na dnevnom
13 redu - dakle radilo se o budućnosti Bosne i Hercegovine - i stav HDZ-a u Bosni i
14 Hercegovini je bio da Bosna i Hercegovina mora imati pravo na samoopredjeljenje
15 do uključujući i odvajanje od Jugoslavije; je li tako?

16 O: Nisam siguran kakva se točno formulacija koristila - da li je u
17 pitanju bila secesija Bosne ili secesija Hrvata u Bosni i Hercegovini - ali
18 nešto u tom smislu jeste bilo u pitanju.

19 P: Ja, zapravo, citiram Vaš iskaz, Vi ste opisali kakva je politika
20 bila. Ponovo upućujem na stranicu 1266 transkripta. A, rekli ste na 1270
21 stranici da HDZ, naravno HDZ BiH, u augustu 1990. godine je govorio samo o pravu
22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 hrvatskog naroda na samoodređenje do i uključujući secesiju, odcjepljenje od
2 Bosne i Hercegovine. Dakle, to je malo drugačije od onoga što ste sada rekli.
3 Dakle, secesija od Jugoslavije, odcjepljenje od Jugoslavije, a u jednom slučaju
4 odcjepljenje od Bosne i Hercegovine. To je u potpunosti konzistentno, jer
5 zapravo govorimo o odcjepljenju Bosne i Hercegovine od federacije; zar ne?

6 O: Da, tako je. Ali, ja sam govorio o njihovom pravu, odnosno o
7 činjenici da su se oni pozivali na pravo hrvatskog naroda.

8 O: Da to raščistimo. Vi ste govorili o tome da je HDZ spominjao pravo
9 hrvatskog naroda na odcjepljenje od Bosne i Hercegovine. Dakle, kada su oni
10 govorili o odcjepljenju od Bosne i Hercegovine, mislili su na odcjepljenje
11 jednog dijela Bosne i Hercegovine?

12 O: Da. Oni su to tako formulirali. Ali, zapravo je bilo riječi o cijeloj
13 Bosni i Hercegovini.

14 P: Da. To se, naime, dâ zaključiti iz Vašeg iskaza. To bi bila
15 posljedica. Oni su jasno u svoje svrhe to željeli, iz svojih interesa, Hrvati
16 koji su se željeli spojiti sa Hrvatskom.

17 O: Da li mi sada govorimo o toj konkretnoj rečenici ili o njihovoj
18 politici općenito?

19 P: Pa, i o jednom i o drugom. Ali, počnimo sa konkretnom rečenicom koja
20 je zapravo uvod, jer je riječ o njihovoj politici općenito.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Dobro. Završiću s rečenicom, tom konkretnom formulacijom. Dakle,
2 hrvatski narod u Bosni ne bi bio u stanju uzeti cijelu Bosnu i Hercegovinu i
3 odcijepiti je od Jugoslavije. Ali, implicira se da bi oni na tako nešto
4 pristali. No, s druge strane, neki od njih - možda tad, a možda i kasnije - su
5 se otvoreno zalagali za cijepanje Bosne i Hercegovine, za podjelu Bosne i
6 Hercegovine, s tim da bi jedan dio Bosne i Hercegovine postao hrvatski entitet i
7 eventualno se spojio s Hrvatskom.

8 P: Ja sada govorim o Vašem iskazu. Citiram ono što ste Vi rekli na
9 stranici 1266, naime, da je glavna tema dana bila budućnost Bosne i Hercegovine.
10 A, pozicija HDZ-a je bila da Bosna i Hercegovina mora biti omogućena u svojem
11 ostvarivanju prava na samoodređenje, koje je uključivalo i odcjepljenje od
12 Jugoslavije. Naime, to ste Vi rekli u Vašem iskazu?

13 O: Da. Takav je bio njihov program i izgleda da se on, u tom smislu,
14 odnosio na cijelu Bosnu i Hercegovinu.

15 P: A, razlog za to i najočitiji mehanizam s tim u vezi bi bio da se
16 zapravo spoje sa Hrvatskom. Dakle, da se odcijepi Bosna i Hercegovina od
17 federacije i na taj način da se ostvari taj program, ta politika. Naime, to bi
18 bio najočitiji način za ostvarenje tih ciljeva?

19 O: Pa, odvajanje Bosne i Hercegovine od Jugoslavije se možda moglo
20 shvatiti kao korak ka jednom drugom uređenju, odnosno dogovoru. Naime, da ne
21 dođe do stvaranja neke nezavisne, cjelovite - ako mogu koristiti taj izraz -
22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Bosne i Hercegovine, uključujući i podjelu Bosne i Hercegovine, pri čemu bi dio
2 zatim bio pripojen Hrvatskoj. To je svakako bila jedna od opcija koja je bila na
3 dnevnom redu. Ali, kada točno, u kojoj mjeri je to doista postala politika HDZ-a
4 je jedno drugo pitanje. Naime, unutar HDZ-a su postojala različita mišljenja,
5 kako u Hrvatskoj tako i u Bosni, u vezi toga koja je najbolja politika u tom
6 smislu. Naime, neki su bili za podjelu Bosne i Hercegovine i pripajanje
7 Hrvatskoj, a bilo je i drugih koji su se tome protivili.

8 P: Da li je Vaš stav da oni, unutar HDZ-a, koji su se zalagali za
9 pripajanje dijela Bosne i Hercegovine Hrvatskoj su smatrali da najbolji način da
10 se to ostvari je stvoriti jedan općeniti raspad, odnosno da je njima odgovarala
11 jedna fluidnija situacija u Bosni i Hercegovini? Odnosno, da se prvo odcijepi
12 Bosna i Hercegovina iz federacije, a onda da će oni nakon toga biti u stanju
13 bolje postići ono što je bilo u njihovom interesu?

14 O: Da. Mislim da sam to rekao prije nekoliko minuta, da su neki ljudi
15 smatrali da je to način da se ostvari taj cilj.

16 P: Na stranici 1265, govorite o raznim amandmanima Ustavu Bosne i
17 Hercegovine, naročito o amandmanu broj 62 koji konkretno navodi da je teritorij
18 Bosne i Hercegovine nedjeljiv i da se granice republike mogu mijenjati samo na
19 referendumu građana, pri čemu je potrebna dvotrećinska većina. Riječ je o
20 unutaršnjim granicama. Mislim da ste to naglasili u tom smislu i mislim da ste

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 na taj konkretni amandman mislili.

2 O: Granice su bile vanjske granice republike. Naime, nema nikakvih
3 drugih granica kada je u pitanju republika, osim ako možda pod internim
4 unutrašnjim granicama ne mislite na granice općina.

5 P: Hvala na tom pojašnjenju. Ali, mislim da ste u više navrata naglasili
6 u Vašem iskazu da Vi niste pravnik, da niste stručnjak za pravna pitanja.

7 O: Da, tako je.

8 P: I, da ste naznačili da ne biste htjeli govoriti o pravnim aspektima
9 ovih pitanja.

10 O: Da, tako je.

11 P: Registrator broj 1 - nadam se da imate ovdje sve Vaše registratore,
12 nadam se da su oni dostupni.

13 G STEWART: [simultani prevod] Ne znam ima li gospodin Treanor svoj
14 primjerak.

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Koliko ja znam, to su registratori
16 Tajništva a ne gospodina Treanora. On je imao za vrijeme glavnog ispitivanja
17 jedan drugi set dokumenata, uglavnom su to bili dokumenti na B/H/S-u.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. Mislim da bismo trebali raditi na
19 osnovu dokumenata koji su prihvaćeni u spis koje ima tajnik. Ja ovdje imam svoj
20 primjerak pred sobom.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Gospodine Stewart, ja sam pretpostavljao jutros da ćete Vi početi sa
2 dokumentom broj 1 a ne 18, pa sam uzeo prva četiri registratora. Molio bih Vas
3 da nam naznačite za sljedeće zasjedanje koje ćete dokumente koristiti. To će nam
4 biti od pomoći.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da nećemo danas preći
6 dalje od broja 8. Prema tome, mislim da za prvih nekoliko sjednica imate sve što
7 Vam treba, od 1 do 4, da je to tô, da nećemo uspjeti obraditi više.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Imamo jedan primjerak, a nadam
9 se da će nam donijeti nakon pauze i ostale primjerke.

10 Izvolite, nastavite.

11 G. STEWART: [simultani prevod]

12 P: Gospodine Treanor, pogledajte, molim Vas, dokument pod tabulatorom
13 broj 2. Nadam se da nemate problema sa engleskim.

14 O: Naravno, nemam problema sa engleskim, ali u ovom slučaju možda i da.
15 Međutim, čini se da je ovdje i primjerak na B/H/S-u.

16 P: U redu. Riječ je o programu Srpske demokratske stranke. Htio bih da
17 nam razjasnite prvo sljedeće: slažete li se da u ovom programu nema, zapravo,
18 ništa iznenađujuće?

19 O: Dobro. Sada ne želim debatirati o tome što zapravo znači riječ
20 "iznenađujuće". Ali, da, smatram ovaj program prilično uobičajenim, očekivanim,
21 da nema ništa izuzetno u vezi s njim.

22 P: Da. On je u biti vrlo neutralan; zar ne?

23 O: Da. Moglo bi se tako to opisati.

24 P: Pa, bi li ste Vi to tako opisali?

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, vjerojatno ne. Mislim, ova riječ "neutralan" nije riječ kojom se
2 inače služim.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Čak i što se nas tiče, mi nismo skloni
4 korištenju riječi kao što je "neutralan" u ovom kontekstu.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Da. Ja se ispričavam.

6 P: Možda je bolje da se poslužimo riječju "bezopasan".

7 O: Da. Ja bih rekao da nema ništa izuzetno u vezi s tim pitanjem.

8 P: Da. To nije loša riječ. To je Vaša riječ, Vi ste svjedok, gospodine
9 Treanor. Dakle, u vezi s ovim dokumentom nema ništa izvanredno, ništa izuzetno.
10 Ovo je jedan običan neutralan dokument. Dakle, riječ je o ravnopravnosti,
11 zajedničkom životu, demokratskoj Jugoslaviji kao modernoj federalnoj državi.
12 Dakle, *status quo*, manje-više?

13 O: Da, tako je.

14 P: Međutim, tu se takođe govori o Srbima i onome što su oni proživjeli
15 za vrijeme Drugog svjetskog rata?

16 O: Da.

17 P: I o ustašama?

18 O: Da.

19 P: Osim ovih važnih istorijskih referenci, Vi biste i dalje koristili tu
20 riječ? Dakle, neutralan dokument koji nije vrijedan neke osobite pažnje?

21 O: Da. To je jednostavno program Srpske stranke.

22 P: U tabulatoru broj 4, isti registrator, vidimo Statut SDS-a. Svratili

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ste našu pažnju na član 9. /nedostaje simultani prevod/

2 GĐA PREVODILAC: Ispričavamo se ponovo, govornik je prebrz.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molimo, gospodine Stewart, da usporite.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Da. Evo, već sam primio to upozorenje s
5 više strana.

6 P: Član 9., Vi govorite konkretno o odredbi koja se tiče stranačke
7 discipline, stranačkih propisa. Vi kažete da je to nešto što se zahtijevalo, što
8 se moglo očekivati. Ne želim biti grub u vezi s tim, gospodine Treanor, ali to
9 je jedna izjava, jedna rečenica koja je više nego očita za političku stranku
10 koja se može očekivati; zar ne?

11 O: Da, dobro. Ja, s druge strane, ne znam kako izgledaju statuti
12 političkih stranaka drugdje u svijetu ili u Evropi u ovom smislu. Ono što sam ja
13 ovdje istakao kao zanimljivo jest da se tražila stranačka disciplina u
14 komunističkim strankama, komunističkim partijama i da je to bio slučaj u
15 njihovom Savezu komunista, ako se ne varam. I da se stvarima pristupalo po
16 određenoj hijerarhiji, i to od vrha prema dnu. Kada su odluke donesene, onda

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 su ljudi imali obavezu tih odluka se pridržavati.

2 P: U redu. Na stranici 1271 transkripta, Vi govorite o glavnim organima
3 stranke, o stranačkoj Skupštini. Ona je u početku bila ograničena na broj od
4 1.000, i zatim je maksimalni broj smanjen jednim amandmanom i konačno je iznosio
5 300; zar ne?

6 O: Meni se čini 200. Ja se sada ne sjećam te točne odredbe.

7 P: Mislim da je zapravo bilo riječi o 300 ljudi, ali ne moramo se u vezi
8 toga sporiti. Članak 13, tabulator 4: Skupštinu čine svi članovi stranke, dok
9 broj članova ne pređe 1.000. I, zatim govorite o predsjedniku stranke, o Glavnom
10 odboru, Izvršnom odboru. Naravno, o ovome ćemo detaljnije govoriti kasnije, ali
11 Vi ste u svom iskazu rekli da su Glavni odbor i Izvršni odbor bili manje važni.
12 Da li je to točno?

13 O: Manje važni od čega?

14 P: Pa, manje važni od druga dva organa stranke - Skupštine i
15 predsjednika.

16 O: Prema Statutu, svakako, Skupština je bila najviši organ stranke, a u
17 tom smislu Izvršni odbor je bio manje važan.

18 P: Dajte da to raščistimo jer su u pitanju možda dvije potpuno različite
19 stvari. Kada je riječ o formalnoj strukturi, najviše tijelo bila je Skupština;
20 je li tako?

21 O: Da.

22 P: U praktičnom smislu, da li Vi tvrdite da je Skupština bila jedno
23
24
25
26
27
28
29
30

1 odveć veliko tromo tijelo koje, zapravo, nije donosilo odluke ili jeste donosilo
2 odluke?

3 O: Pa, Skupština se sastajala jednom godišnje i bavila prilično širokim
4 pitanjima, kao što su Statut, program, izbori za razna tijela stranačka. Izgleda
5 da je to bila glavna aktivnost Skupštine.

6 P: Iz Vašeg iskaza izgleda da Skupština, koja tehnički možda i jeste
7 bila najviši organ, nije bila toliko efikasna budući da se nije često sastajala,
8 da je bila prilično velika, itd. Odnosno, da su se efektivno odluke donosile
9 negdje drugdje?

10 O: Da. I, to je bio svakako razlog za stvaranje Glavnog odbora.

11 P: Ali, Vi sami kažete da su Glavni odbor i Izvršni odbor manje važni,
12 odnosno da Glavni odbor u praksi nije uopće bio važan.

13 O: Da. Mislim da ste sada upravo poentirali ono što je važno. Ako čitate
14 Statut, ako pogledate dokumente koji su nam dostupni, vidjet ćete da se ni
15 Glavni odbor nije tako često sastajao, odnosno da nije imao toliko puno
16 formalnih sjednica koje bi striktno predstavljale sastanak Glavnog odbora i
17 donosili tip odluka koje, izgleda, predviđa Statut. Dakle, u praksi, Glavni
18 odbor nije funkcionirao na način koji bi se iz ovoga dao zaključiti i da nije
19 imao toliki nivo važnosti.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da. A, za Izvršni odbor to vrijedi još i u većoj mjeri. Izvršni odbor
2 zapravo nije bio središnje tijelo za donošenje odluka?

3 O: Pa, Izvršni odbor je prema Statutu imao različitu funkciju od Glavnog
4 odbora. Vidimo da je Izvršni odbor, u najmanju ruku od 1991. godine, vidimo da
5 tu postoji Izvršni odbor koji se relativno redovito sastajao i bavio se
6 pitanjima kojima se i trebao baviti. I, čini se da je to tijelo postalo prilično
7 efikasan organ stranke i to u smislu koji bi se i mogao očekivati kada se čita
8 Statut. No, to nije trebalo biti tijelo koje će donositi političke odluke.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Oprostite. Kada govorite o Izvršnom
10 odboru, tu mislite na istu stvar koja se jednom naziva *Executive board*, drugi
11 puta *Executive committee* na engleskom jeziku?

12 G. STEWART: [simultani prevod] Da. Riječ je o tome da različiti
13 prevoditelji prevode te dokumente.

14 P: Međutim, riječi su istoznačnice, tako da je uvijek riječ o istom
15 tijelu?

16 O: Da, to je točno. Dok sam ja svjedočio, ja sam koristio riječ
17 *board* - odbor. Dakle, tu se misli na istu stvar.

18 P: Dakle, Vi, zapravo, u Vašem izvještaju kažete da Izvršni odbor je bio
19 važan forum za donošenje političkih odluka?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Da, i to ste upravo opisali. No, mislim da je tu važna činjenica da
3 je on bio znatno manji od Glavnog odbora a svakako znatno, znatno manji od
4 Skupštine?

5 O: Da.

6 P: A, gospodin Krajišnik nikada nije bio član Izvršnog odbora?

7 O: Ne, nije.

8 P: Ja bih htio sada brzo proći kroz seriju pitanja kako bismo ih mogli
9 ostaviti po strani i kako bismo se mogli usredotočiti na stvari koje doista jesu
10 važne. Postoji jedno tijelo koje se naziva Savjet ili Vijeće za zaštitu ustavnog
11 poretka. Da li se sjećate toga?

12 O: Da. U Predsjedništvu BiH -

13 P: Da li to Vama nešto znači? Meni je jasno da se tu radi o prijevodu,
14 no ovdje je to tijelo prevedeno kao Vijeće ili Savjet za zaštitu ustavnog
15 poretka. Sjećate li se toga? /prevod engleskog transkripta: "Gospođa Plavšić je
16 predsjedavala."/

17 O: Da. Riječ je o Vijeću, odnosno Savjetu koji funkcionira u okviru
18 Predsjedništva Socijalističke Republike BiH.

19 P: Prije izbora i prije no što su osnovane nove stranke, to je bilo
20 tijelo BiH, za razliku od kasnijih SDS tijela. Dakle, taj Savjet ili Vijeće za

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zaštitu ustavnog poretka?

2 O: Da. Mislim da je to postojalo i prije 1990.

3 P: A potom, ono što se dogodilo -

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, na stranici 32, u
5 retku 22, pojavljuje se vrlo važna poruka koja vrijedi za sve nas, i upravo ste
6 sada prekršili tu poruku. Vi govorite istovremeno dok ja govorim, a za
7 zapisničare je nemoguće voditi zapisnik ako dvije osobe istovremeno govore i
8 jedna drugoj uskaču u riječ. Zato bih Vas molio ne samo da ne prekidamo jedni
9 druge, nego i da radimo kraću pauzu između pitanja i odgovora.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Da, naravno. Ispričavam se. Ja sam
11 siguran da Sud razumije da ja to ne činim zbog nepristojnosti. Samo sam htio
12 reći da sam vidio poruku na ekranu.

13 P: Dakle, gospodine Treanor, to prethodno tijelo koje je postojalo u
14 BiH, nije li nakon izbora svaka stranka, dakle SDS, SDA i HDZ, uspostavila svoje
15 vlastito ekvivalentno tijelo, odnosno Savjet ili Vijeće za zaštitu ustavnog
16 poretka?

17 O: Ne. Ja ne znam za to. Ovo vijeće ili savjet o kojem sam ja govorio da

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je postojao prije 1990. nastavilo je postojati i u okviru Predsjedništva nakon
2 izbora. To je jedino tijelo tog imena za koje ja znam.

3 P: Budući da se čini da postoje razlike između ovih informacija koje ja
4 iznosim i ovoga što Vi kažete, moje je pitanje: da li Vi smatrate da je to važno
5 u kontekstu Vašeg izvještaja i pitanja kojima se bavimo u ovom predmetu?

6 O: Važnost tog tijela jest slične važnosti drugih tijela. Dakle, to
7 odgovara osobama na položajima u okviru SDS-a na koje su ti ljudi bili imenovani
8 nakon izbora, a koji su imali pristup službenim informacijama, i zbog toga
9 mogućnost da utječu na službene odluke. Konkretno, savjet ili vijeće o kojem
10 govorimo, na njegovom čelu je bila doktorica Plavšić, koja je bila kandidat SDS
11 stranke. I, u okviru Predsjedništva, postojala su različita vijeća, savjeti i
12 odbori i različiti članovi Predsjedništva sudjelovali su i u tim tijelima, bilo
13 kao članovi, bilo kao predsjednici tih tijela. Ovo konkretno tijelo bavilo se,
14 između ostalog, i pitanjima koja su se ticala ministarstva unutrašnjih poslova,
15 što je tada gospođi Plavšić davalo uvid u to što se na tom polju događa i mogla
16 je utjecati na razvoj situacije.

17 P: Dakle, tu je bila riječ o pitanju unutarnje sigurnosti?

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da.

2 P: No, gospodin Krajišnik uopće nije imao veze s tim tijelom.

3 O: On nije bio član tog tijela. Ne.

4 P: Pa, preformuliraću i napraviću dva pitanja. Kao prvo, Vi ste upravo
5 potvrdili da nikada nije bio član tog tijela?

6 O: Da, mislim da je tome tako.

7 P: Da li znate je li on u bilo kojem obliku surađivao s tim tijelom?

8 O: Pa, nisam sasvim siguran što želite točno time reći - "surađivao" ili
9 "imao veze" sa tim tijelom. Ja nemam zapisnike svih sastanaka tog tijela. No, s
10 druge strane, postoje mnogi telefonski razgovori u vezi s temama o kojima se
11 najvjerojatnije razgovaralo u okviru tog tijela. Ne mogu se sada sjetiti ničega
12 što bih Vam naveo kao primjer, jer pokušavam biti oprezan dok dajem ovaj
13 odgovor. No, dakle, što se tiče njegovog sudjelovanja, to je sve što ja mogu s
14 tim u vezi reći.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sada upravo gledam na sat i zamoliću
16 da pronađete prikladan trenutak u idućih nekoliko minuta kako bismo imali pauzu.

17 G. STEWART: [simultani prevod] U redu. Dakle, Vi biste htjeli da ja još
18 nekoliko minuta radim.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Nakon toga ćemo imati pauzu od 20
20 minuta.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod]
2 P: Gospodine Treanor, ja Vas svakako ne želim gurnuti u situaciju da
3 dokazujete negativno ili nešto slično, odnosno da kažete da on nikada s tim nije
4 imao nikakve veze, jer Vi to ne možete znati. No, ono što bih ja od Vas htio
5 jest da ukažete na bilo što, što stoji u Vašem izvještaju, što bi pokazalo da je
6 on imao konkretnih kontakata ili da je na neki način surađivao s tim tijelom.
7 O: Ja za to ne znam, ni za što, što Vi sada upravo opisujete.
8 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ovo bi bio dobar trenutak za
9 pauzu.
10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Onda ćemo imati pauzu do 11.05h.
11 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim da svi ustanu.
12 ... Početak pauze u 10.42h
13 ... Sednica nastavljena u 11.09h
14 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sjesti.
15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, izvolite nastaviti.
16 G. STEWART: [simultani prevod]
17 P: Gospodine Treanor, bavili smo se Savjetom, odnosno Vijećem za zaštitu
18 ustavnog poretka. Možemo sada ići dalje. Prema Vašem mišljenju, kao što ste
19 rekli, postoji cijeli niz drugih tijela koja su važna. Na primjer, klub
20 zastupnika, onda Vijeće za ekonomska pitanja. To je bilo tijelo, gospodin
21 Krajišnik je ekonomist po svojem obrazovanju. On je bio član tog tijela. No, Vi
22 ne smatrate da je to tijelo važno za pitanja kojima se bavi ovaj predmet; je li
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tako?

2 O: Pa, koliko ja znam, mi nemamo nikakvih važnih dokumenata koji se tiču
3 tog tijela. To tijelo se spominje u nekim dokumentima koje sam ja predočio
4 tijekom svojeg svjedočenja. I, to tijelo je imalo određene zadatke; pitanje
5 vlasništva nad zemljištem i slične stvari. To su pitanja kojima se to tijelo
6 bavilo. No, budući da nema neke značajne dokumentacije u vezi s tim tijelom, ja
7 ne mogu procijeniti koliko je ono doista bilo važno.

8 P: Pa, ja ću preformulirati ono što sam rekao. Gospodine Treanor, na
9 osnovi svega onoga što Vi znate i što ste pročitali, Vi ne možete reći da je rad
10 tog Savjeta ili Vijeća za ekonomska pitanja bio od važnosti za ovaj naš predmet?

11 O: Pa, na temelju dokumentacije koju sam ja vidio, ja svakako ne mogu
12 reći ništa u vezi sa velikom važnosti tog tijela.

13 P: Pa, ono je sasvim sigurno bilo važno za ekonomsko područje, no to je
14 zapravo sve. Što Vi zapravo kažete? Ja bih htio čuti da li je to tijelo važno
15 za, po Vašem mišljenju, za ovaj naš predmet?

16 O: Na temelju dokumentacije koju sam ja vidio, ja svakako ne bih rekao
17 da je tu riječ o vrlo važnom tijelu, pa možda čak niti o važnom tijelu.

18 P: Jasno je iz Vašeg svjedočenja da je Predsjedništvo bilo važno, prema
19 tome, ja ću to ostaviti za sada po strani. Slično vrijedi i za Savjet za
20 nacionalnu sigurnost. No, organizacija za kadrovska pitanja koju ste Vi

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 spomenuli - ja sada govorim o Vašem izvještaju - to tijelo se spominje kao još
2 jedno od potencijalno važnih tijela. Gospodin Krajišnik bio je član tog tijela.
3 No, recite mi ako se ne slažete, ja bih sugerirao da u smislu ovog našeg
4 predmeta, a ja bih rekao da ga Vi dosta dobro poznajete, ovo Vijeće ili Savjet
5 za kadrovska pitanja nije osobito od velike važnosti?

6 O: Ja, naravno, razumijem kojim se pitanjima bavi ovaj predmet, no ne
7 znam točno kakve su pravne posljedice tih pitanja. No, u vezi s ovim tijelom,
8 mislim da je situacija slična sa Vijećem ili Savjetom za ekonomska pitanja. Ja
9 ne znam da li mi imamo mnogo dokumentacije u vezi s tim tijelom. Mislim da ne.
10 Postoji nekoliko dokumenata, vjerojatno nešto više od dokumentacije koju imamo u
11 vezi sa vijećem ili savjetom koje se bavilo ekonomskim pitanjima. No, čini se iz
12 one dokumentacije koja postoji da je to tijelo imalo funkciju tipičnu za slična
13 tijela iz komunističkog razdoblja i to je jedna od funkcija bila da se
14 identificiraju, ovdje u slučaju SDS-a, kandidati koji će se onda nominirati na
15 različita mjesta u različitim tijelima. Ako me pitate što ja mislim koliko je
16 važno to tijelo, ja bih rekao, samo po sebi, u okviru funkcioniranja stranke to
17 jest bilo važno tijelo. Međutim, mi nemamo mnogo dokumentacije u vezi s njegovom
18 djelatnosti.

19 P: Gospodine Treanor, mi ovdje funkcioniramo u nekoj vrsti vakuuma. Vi
20 ste vještak i Vi vrlo dobro znate za što se tereti gospodina Krajišnika, i što
21 je ono ključno za što se tereti gospodina Krajišnika?

22 O: Da. Imam o tome predodžbu. Nisam siguran da to mogu točno
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kvalificirati budući da sam laik, ali svakako imam predodžbu o tome što su
2 optužbe. Ako točno razumijem Vaše pitanje, rekao bih da ovo konkretno tijelo ne
3 igra ulogu koju su igrala druga tijela, na primjer prošireno Predsjedništvo.

4 P: Ja bih Vam rekao da je tu problem nešto veći. Dakle, postoji tijelo
5 koje je važno za općenito funkcioniranje SDS-a u to vrijeme. No, istovremeno je
6 jasno da to tijelo nije važno u odnosu na pitanja o kojima se raspravlja u ovom
7 predmetu, odnosno za terećenje koje iznosi Optužba protiv Gospodina Krajišnika,
8 i tijelo za kadrovska pitanja ulazi upravo u tu kategoriju.

9 O: To je možda tako, a možda i ne. Ja nisam o tome pisao u svojem
10 izvještaju. Ja sam u svom izvještaju govorio o dokumentima koje mi poznajemo u
11 odnosu na SDS i u odnosu na različite stranačke organe, i u odnosu na različita
12 tijela koja je stranka stvarala i kako su ta tijela funkcionirala. U kojoj mjeri
13 su ta tijela važna za ovaj predmet ili ne, to nije na meni da o tome govorim. Ja
14 osobno, po vlastitom mišljenju, ne mislim da je ovo tijelo osobito važno.

15 P: Vaš izvještaj na kojem ste radili tijekom mnogih godina, taj
16 izvještaj nije sastavljen u vakuumu. Vi ste na tom tekstu radili radeći za
17 Tužiteljstvo na ovom Sudu; je li tako?

18 O: Da.

19 P: To nije nikakva akademska studija, tu možda ima elemenata toga, no to
20 nije prvenstveno akademska studija o situaciji u Bosni upućena akademskom krugu
21 u svijetu, nego je to izvještaj sastavljen za Tužiteljstvo pri ovom Sudu koji se

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bavi ratnim zločinima.

2 O: Pa, kada to tako postavljate, onda bih ja rekao da je taj izvještaj
3 jedna akademska studija za ovu instituciju.

4 P: Da. Ali, ova institucija se bavi krivičnim gonjenjem i izricanjem
5 osuda ljudima za koje se tvrdi da su počinili ratne zločine.

6 O: Svakako. Postoje ljudi u ovoj instituciji koji se time bave, prije
7 svega u Raspravnim vijećima, no to nije moja funkcija.

8 P: Tijekom Vašeg svjedočenja, a i u Vašem izvještaju, Vi ste vrlo jasno
9 identificirali neke organe kao važne i vrlo važne. Nije li tako? Na primjer,
10 Predsjedništvo?

11 O: Da, mislim da se to može reći.

12 P: Ispričavam se što sam ponovno govorio u isto vrijeme kao i Vi. No,
13 čini ste da ste neobično suzdržani iako istovremeno kvalificirate neke organe
14 kao vrlo važne, a onda ste suzdržani i ne želite točno ukazati na njihovu
15 važnost.

16 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, meni se ne čini da je ovdje
17 sve jasno. Ja mislim da je svjedok vrlo jasno rekao da je ovo konkretno tijelo
18 bilo važno u okviru stranke SDS, i svjedok je to jasno rekao. Sada se upuštamo u

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 jednu znatno širu diskusiju.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Gospodine Stewart, meni se čini da
3 na osnovi svega onoga što je svjedok do sada rekao, a na to i sada ukazuje
4 gospodin Tieger. Mislim da svjedok tvrdi da na temelju dokumentacije kojom se on
5 bavio, on je mogao identificirati određena tijela kao važna tijela za ovaj
6 predmet. A, čini mi se da je sada svjedok suzdržan, ja mislim da tu ima pravo,
7 da kaže da neko tijelo nije od važnosti zato što on nema opći pregled nad
8 stvarima, jer činjenica da on nije radio u vakuumu ne znači da on poznaje sve
9 facete ovog predmeta, i zato bih Vam sugerirao da krenete dalje. Ukoliko želite,
10 možete s ovim u vezi postaviti svoje konačno pitanje. No, ne bih htio da sad još
11 idućih 20 minuta nastavite u ovom smjeru, odnosno pokušavate navesti svjedoka da
12 Vam kaže da neko tijelo jeste ili nije važno. Jer, iz onoga što sam ja shvatio,
13 svjedok nema savršena saznanja o tome, nego sve što zna i o čemu govori zna na
14 osnovi dokumentacije.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

16 P: Na isti ovaj način, gospodine Treanor, bih Vam postavio i pitanje o
17 političkome vijeću, odnosno o političkom savjetu. Vi u svome izvještaju - dakle,
18 bavimo se zapravo izvještajem a ne Vašim iskazom - u točki 39 kažete da je
19 političko vijeće, u kojem su Plavšić i Krajišnik katkada sudjelovali, igralo
20 važnu savjetodavnu ulogu u praksi. I dalje, u 40. točki, sljedećoj, kažete:
21 "Političko vijeće igralo je pomoćnu savjetodavnu ulogu dok ostala tijela stranke

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 predviđena Statutom, koliko se može prosuditi, nisu davala značajniji doprinos."

2 Vidite, gospodine Treanor, ja se nastojim usredotočiti na ono što je
3 stvarno važno. Dakle, što se tiče ovog Političkog savjeta, u svjetlu ova dva
4 komentara, čini se da su ona barem po tonu nekako marginalno različita. Gdje Vi,
5 zapravo, na ljestvici važnosti smještate ovaj Politički savjet, naravno u vezi
6 sa onim što znate za ovaj predmet?

7 O: Ja taj Politički savjet mogu samo postaviti u okvir aktivnosti SDS-a.
8 I, na osnovi dokumentacije koju imamo na raspolaganju, rekao bih da je Politički
9 savjet bio važno tijelo, važan forum za raspravu u kojem su bili mnogi ugledni
10 Srbi, a čini se da je vrlo često sazivan. Naime, imamo vrlo česte reference i
11 spominjanje njihovih sastanaka - možda ne sve. A, ljudi koji su bili članovi
12 toga savjeta davali su mišljenja o bitnim temama, dnevnim temama a vijeće je kao
13 cjelina raspravljalo o bitnim temama. Dakle, taj savjet je bio jedan od važnih
14 tijela na koji se vodstvo SDS-a oslanjalo u potrazi za savjetom i
15 konsultacijama.

16 P: Savjet za statut, on se spominje na 38. stranici Vašega izvještaja,
17 gospodine Treanor, možemo li taj organ ili to tijelo staviti u kategoriju
18 nevažnih kada govorimo o temi ovoga predmeta?

19 O: Pa, ja Vam ponovno mogu kazati samo u vezi s onim kakva je bila
20 njegova uloga u SDS-u, a u vezi s tim nemamo baš previše dokumenata. Dakle,
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izgleda da to tijelo nije imalo veliku ulogu u SDS-u.

2 P: Nadzorni odbor, kažete da su njegove aktivnosti u praksi se bavile
3 inspekcijom finansijskih aktivnosti stranke, te izvještavanjem nadležnih organa
4 o nalazima. Ja ne kažem da novac nije važan, ali i taj Nadzorni odbor možemo
5 staviti među one organe koji nisu bitni za ovaj predmet; zar ne?

6 O: Još jednom, ja moram reći da ne znam što jeste a što nije važno za
7 ovaj predmet. Ja ne znam je li novac bitan ili nije. Možda jeste, a možda i ne.
8 No, u vezi s ovim tijelom, izgleda da imamo nešto više podataka o njemu, no
9 možda je općenito pravilo da količina prostora u izvještaju posvećena određenom
10 tijelu je prilično dobar pokazatelj koliko važno je to tijelo u djelovanju SDS-
11 a.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, ja bih Vam dao
13 određene smjernice. Kada se pojavi pitanje da li je nešto važno ili ne, molim
14 Vas, pitajte svjedoka da li to tijelo spada u onu kategoriju za koju on nije
15 identificirao.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Oprostite.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, u kategoriju koju on nije
18 identificirao važnom na osnovi svojih proučavanja. To je, dakle, drugi način da
19 se kaže gotovo isto. Ali, izbjegavamo situaciju da gospodin Treanor stalno
20 objašnjava u kakvim okvirima i u kakvim granicama može nešto reći što bi dovelo
21 i do uštede u vremenu.

22 Nastavite, molim.

23 G. STEWART: [simultani prevod]

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 P: Ustvari, gospodine Treanor, mislim da smo došli skoro do kraja ovoga
2 popisa. No, tako se nekada događa. Na stranici 1283 transkripta Vašega
3 svjedočenja, Vi govorite o amandmanima na Ustav Bosne i Hercegovine, te da je u
4 Skupštini postojala jedna komisija za ispitivanje ravnopravnosti naroda. Biste
5 li nam mogli reći nešto više o tome kako Vi shvaćate funkciju te konkretne
6 komisije?

7 O: Po mome shvaćanju, funkcije te komisije bile bi povezane sa Vijećem
8 nacionalnosti ili Vijećem naroda - mislim da se to tako zove - čije je osnivanje
9 predložio SDS u jesen 1990. godine. A, ja se ovdje pozivam na pismo doktora
10 Karadžića tadašnjoj Skupštini Bosne i Hercegovine. Naime, on bi imao funkciju
11 razmatranja pitanja koja su bila bitna za nacionalna prava naroda u Bosni i
12 Hercegovini, a pogotovo konstitutivnih naroda. To bi tijelo moralo odobriti
13 mjere koje su imale utjecaja na ta prava.

14 P: Ovo pismo koje upravo spominjete, da to razjasnimo. To je pismo u
15 tabulatoru 9 prvog registratora, mislim da još imate te dokumente uza se, dakle,
16 prvi registrator, da imate još uza se.

17 O: Da, to je tō pismo.

18 P: Dakle, Vi govorite o tome. A, Vi ste i u svom svjedočenju rekli na
19 stranici 1287 u transkriptu... Ustvari, prije toga, Vi ste zapravo komentirali
20 sljedeće: da je snaga amandmana koji je tražio doktor Karadžić bila takva da dâ
21 pravo veta konstitutivnim narodima Bosne i Hercegovine nad mjerama koje bi se
22 donijele pred Skupštinom, ako su smatrali da zapravo ugrožava interese njih kao
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nacije. A, rekli ste zapravo drugim riječima da bi temeljem ovoga aranžmana
2 srpskim zastupnicima bilo nemoguće blokirati odvajanje Bosne i Hercegovine iz
3 Jugoslavije. Naravno, iz toga proizlazi da bi i muslimanski zastupnici mogli to
4 blokirati na isti način, a teoretski se odnosi možda i na Hrvate.

5 O: Da.

6 P: Dalje kažete da ne iznenađuje, na stranici 1287, ne iznenađuje da ovo
7 vijeće nije naišlo na povoljne reakcije, uzevši u obzir da je Skupština zapravo
8 već odlazila. Ja se pitam, što zapravo znači, koja je, dakle, veza između toga
9 da se Skupština već raspuštala i nedostatka povoljne akcije ili reakcije na ovo
10 pismo doktora Karadžića?

11 O: Pa, ja sam iznio jednu pretpostavku, možda neopreznu, ali mislio sam
12 očigledno uzevši u obzir da ovo pismo je datirano 8. oktobra 1990., a da je dva
13 mjeseca prije određeno da se izbori održe sljedećeg mjeseca, onda je Skupština
14 koja je imala jako malo vremena u svome mandatu bila jedva u stanju poduzeti
15 bilo kakve korake da izvrši nekakve izmjene ili da donese amandmane na Ustav.

16 P: Ali, mislim da je nešto više od toga. Ne radi se samo o tome da je
17 Skupština bila pri kraju svoga mandata. Vrijeme možda nije bilo najsavršenije,
18 praktično gledano. Ali, nedostatak bilo kakve povoljne reakcije je bio taj što

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 primatelji toga pisma među hrvatskim i muslimanskim zastupnicima zapravo nisu
2 željeli da se donese takav amandman. Nije li to točno?

3 O: Kada kažete muslimanski i hrvatski zastupnici, mi govorimo o
4 Skupštini koja je bila izabrana još u vrijeme komunizma. Dakle -

5 P: Da. Ali, gospodine Treanor, u toj Skupštini, nije li točno da je
6 svaki pojedinačni zastupnik sebe identificirao na osnovi svoje nacionalnosti,
7 kao Srbin, Musliman ili Hrvat, dakle po nekoj od svojih nacionalnih zajednica?

8 O: Ja ne znam kakav je bio nacionalni sastav te Skupštine, ali u njoj je
9 nedvojbeno bilo puno Muslimana i Hrvata, kao i Srba, a također je u Skupštini
10 bilo ljudi koji su se identificirali kao Jugoslaveni ili pripadnici drugih
11 nacija. Što se tiče političkih aspekata ovog pitanja, ja bih pretpostavio, a
12 mislim da nisam mislio na to kada sam Vam dao odgovor, da je zapravo pozicija,
13 odnosno stav Skupštine bio takav... Ustvari, mi smo svi zapravo donijeli svoje
14 odredbe u vezi s amandmanom o kojem sam govorio i to je sve što ćemo mi učiniti.

15 P: Da. Vi ste zapravo dali dva razloga, gospodine, u svom iskazu na
16 stranici 1287. Vi kažete da ne iznenađuje da ovo pismo nije naišlo na povoljnu
17 akciju ili reakciju zbog toga što je Skupština bila pred raspuštanjem, a možda i
18 zbog toga što se tu zapravo tim pismom miješa na neki način amandman 60 sa
19 amandmanom 70.

20 Ali, ja Vam sugeriram da davanjem tih dvaju razloga zapravo dolazimo na
21 puno jednostavniji, temeljniji razlog zbog čega je to bilo značajno, zbog

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 čega jedan veliki značajni broj primatelja toga pisma je bio suprotstavljen, bio
2 protiv takvih promjena.

3 O: Pa, možda i jesu bili, ali ja to ne znam.

4 P: Vi ne znate razlog zbog kojeg je to pismo pomiješalo 60. amandman sa
5 70., ali Vi sa zadovoljstvom nudite te razloge kao predložene razloge; zar ne?

6 O: Pa, znate što, to je nešto što poput datuma ovoga pisma je zapravo
7 nastalo prije samoga pisma. Kod toga pisma, rekao bih da je bilo problema u
8 pisanju. Datum samoga pisma važan je u vezi s činjenicom da ta Skupština više
9 neće biti na dužnosti još dugo vremena. Da su oni razmišljali o tome da bi
10 trebalo donijeti kakve promjene, to bi sigurno trajalo nešto duže vremena.
11 Koliko dugo - ja to ne znam, ali moj odgovor je zapravo čisto tehničkoga
12 aspekta. Dakle, bilo je prilično kasno da bi tadašnja Skupština koja je bila na
13 vlasti donijela bilo kakve promjene. Oni jesu donijeli nekakve odredbe u vezi sa
14 amandmanima na Ustav, kao što Vi kažete, ali svakako radilo se o onima koje su
15 oni pokrenuli i oni su smatrali da su oni se bavili tim problemom, što se njih
16 tiče. I, oni su se time bavili na način na koji su se htjeli baviti, a nisu
17 razmatrali nešto drugo što je predlagao netko drugi tko je miješao različite
18 amandmane Ustava.

19 P: I dalje, na ovoj istoj stranici transkripta, Vi govorite o jednom
20 javnom sastanku u Banja Luci koji je održan 13.10.1990. - mislim da se toga
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sjećate - i spominjete govor doktora Karadžića. Vidjeli smo i video snimku toga
2 govora. Na stranici 1289 transkripta Vi kažete u svome iskazu sljedeće: "Tu
3 čujemo doktora Karadžića koji konkretno govori o situaciji u Hrvatskoj. On je
4 rekao da ako Hrvati iz Hrvatske hoće napustiti Jugoslaviju - u redu, ali da ne
5 mogu Srbe iz Hrvatske povesti sa sobom." Tu se radi o području zvanom Krajina;
6 je li tako?

7 O: Uglavnom.

8 P: A, on dalje govori o situaciji u Bosni i Hercegovini, naime, Vi o
9 tome govorite. Dakle, doktor Karadžić je i dalje govorio o situaciji u Bosni i
10 Hercegovini i spomenuo strah da bi sljedeći korak mogao biti da se Bosna i
11 Hercegovina u cijelosti, uključujući i Srbe, izvuče iz Jugoslavije. I, on je,
12 zapravo, tu bio u pravu; zar ne?

13 O: Da se to dogodilo - da.

14 P: A, na osnovi onoga što Vi znate o situaciji u to vrijeme, ne samo da
15 se pokazalo da je on bio u pravu, da li je to bilo već sljedeći dan ili ne, ali
16 to se tako dogodilo. Ali, postojalo je svako opravdanje za takav jedan strah.

17 O: Pa, ja ne znam što Vi mislite pod "svakim opravdanjem".

18 P: Pa, kazat ću Vam drugačije. To je bio sasvim razuman stav jednog
19 političkog vođe koji bi netko mogao zauzeti i iskazati u to vrijeme.

20 O: Da. S njegove točke gledišta, svakako je trebalo biti oprezan za
21 takvu mogućnost.

22 P: Da. U njegovoj poziciji, sigurno bi bilo neodgovorno neprepoznati to
23 i nepriznati takav rizik; zar ne?

24 O: Da. Mislim da sam i rekao da je to bilo goruće pitanje tih dana, da
25
26
27
28
29
30

1 se radilo o budućnosti odnosa između Bosne i Hercegovine i ostatka Jugoslavije.

2 P: I, Vi ste na stranici 1289 spomenuli i sljedeće: Vi kažete da se tu
3 spominje i odluka Skupštine koja bi mogla se činiti legitimnom da većina u
4 Skupštini može glasati za odvajanje Bosne i Hercegovine, a da bi svi srpski
5 delegati bili protiv toga. No, budući da oni ne bi imali većinu, to bi izgledalo
6 savršeno legitimno vanjskome svijetu, a oni su to htjeli spriječiti. Dakle,
7 iskreno govoreći, bez ulaska u pravne pojmove ovoga, gospodine Treanor, radilo
8 se zapravo o jednoj vrsti straha koji bi se mogao nazvati strahom od tiranije
9 većine.

10 O: Da. Mislim da su se oni baš toga bojali.

11 P: Na stranici 1292 Vašega iskaza, mislim da smo već to vidjeli, radi se
12 o tabulatoru 11 u ovom istom svežnju dokumenata. Dakle, kada kažem "svežanj" -
13 bojim se da ulazim u englesku terminologiju - zapravo radi se o registratoru.
14 To, zapravo, uvijek znači ovaj prvi registrator dokumenata.

15 Vi kažete sljedeće, i Vi ste skrenuli pažnju na ovo, u drugome pasusu
16 piše sljedeće: "Prema ovoj odluci Srpskog nacionalnog vijeća Bosne i
17 Hercegovine, srpski narod u Bosni i Hercegovini neće prihvatiti nikakvu odluku o
18 promjeni državnog karaktera BiH koju bi donijeli predstavnici umjesto naroda,
19 već isključivo odluke do kojih će doći na referendumu srpskog naroda."

20 I, Vi dalje opisujete to sljedećim. Kažete: "Ovdje Srpsko narodno
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vijeće, zapravo, najavljuje, odnosno priprema se kao srpski Dom naroda, što je
2 nešto ranije tražio doktor Karadžić, i sami sebi daju pravo veta na svaku odluku
3 koju bi donijela Skupština, a koja bi djelovala na interese srpskoga naroda."

4 Htio bih da ovo razjasnimo. Način na koji ste Vi to rekli u svome
5 iskazu, dakle da oni sami sebi uzimaju pravo veta na donošenje odluka koje bi
6 djelovale na interese srpskoga naroda, ako još jedan put razmislite to je
7 preširoko rečeno, gospodine Treanor; zar ne?

8 O: U ovoj odluci se govori zapravo o promjeni državnog karaktera BiH.
9 Ovo uspostavljanje savjeta sam pokušao povezati sa prethodnim zahtjevima koje je
10 vijeće iznijelo u pismu iz oktobra, dakle zahtjevom za širim mandatom.

11 P: Da. Ali, Vi ste konkretno govorili u svom iskazu o onome što je
12 Srpsko narodno vijeće najavljivalo u vezi s tom deklaracijom. I, konkretno je to
13 bilo ograničeno na promjene državnog karaktera BiH; zar ne?

14 O: Da, tako tu stoji.

15 P: Idemo dalje. U vašem iskazu, stranica 1295, spomenuli ste intervju
16 koji se nalazi pod tabulatorom 13 u istom registratoru. Ja sada radim na osnovu
17 prijevoda. Relevantni paragraf je na vrhu posljednje stranice engleskog
18 prijevoda, vjerojatno posljednja stranica i B/H/S verzije. Dakle, paragraf koji

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 počinje riječima "Srpski prioriteti...". Vidite li to?

2 O: Da, u prijevodu.

3 P: "Srpski prioriteti su očuvanje duhovnog, kulturnog i državnog
4 jedinstva srpskog naroda. Srpski prioritet je povratak srpskog naroda među
5 sretne narode i srpske države među sretne države. Srpski prioritet je spriječiti
6 da se ijedno jedino srpsko selo ostavi van Jugoslavije i da ostane u nekoj novoj
7 Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, kakva je postojala za vrijeme Drugog svjetskog
8 rata."

9 U engleskom prijevodu stoji "NDH", je li to povijesni termin?

10 O: Da, to je kratica za Nezavisnu Državu Hrvatsku.

11 P: Da, da. Zatim, kažete u Vašem iskazu i to na stranici 1295, nakon što
12 ste pročitali taj pasus, kažete sljedeće: "Ovdje izgleda da on, doktor Karadžić
13 naime, traži za Jugoslaviju svako srpsko selo u Bosni." Ali, to nije ono što on
14 kaže; zar ne? Ovo se konkretno i jedino odnosi na ona sela koja bi mogla dopasti
15 Hrvatskoj.

16 O: Ova izjava odnosi se na situaciju u Hrvatskoj, bez sumnje. Da.

17 P: Da. Ali, ono što ja Vama želim sada reći jest da kada Vi kažete da on
18 traži za Jugoslaviju svako srpsko selo u Bosni, to nije točno, zato jer on ne

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 misli na cijelu Bosnu ovdje; zar ne?

2 O: Pa, meni se čini *mutatis mutandis* da bi on isto rekao i za Bosnu, da
3 bi tražio isto i za Bosnu.

4 P: *Mutatis Mutandis*?

5 O: Da.

6 P: Ali, on to ovdje ne kaže.

7 O: Ne. Njegova se izjava direktno odnosi na... Odnosno, on konkretno
8 spominje Hrvatsku, ali on zapravo ovdje govori o srpskim prioritetima i o tome
9 da se protivi mogućnosti da ijedno jedino srpsko selo izdvoji i ostane van
10 Jugoslavije.

11 P: I, da ostane u nekoj novoj Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. Dakle, on ne
12 misli da je to tako daleka mogućnost. Naime, niko ozbiljan ne bi to mogao
13 tvrditi.

14 O: Oprostite, ne razumijem Vas. Možete li to ponoviti?

15 P: Da. On konkretno govori... Zapravo, počnimo od početka. Hrvatska je
16 bila zahvaćena stvarnom krizom u to doba; zar ne?

17 O: Da.

18 P: Doktor Karadžić i drugi su, naravno, zabrinuti za budućnost BiH i
19 kamo ide BiH, ali problema i konflikta neposrednog nije bilo u vezi sa
20 Hrvatskom?

21 O: Da.

22 P: Dakle, on o tome govori. On govori samo o onim selima koja su, da
23 tako kažem, ranjiva, odnosno da postoji mogućnost da budu apsorbirana u Hrvatsku
24 u određenom trenutku?

25

26

27

28

29

30

31

1 O: On kaže: "Spriječiti ijedno jedino srpsko selo...", itd. Meni se čini
2 da ova opaska odaje jedan stav koji se lako može primijeniti, odnosno prenijeti
3 na Bosnu.

4 P: Ne želim dalje inzistirati na ovome, gospodine Treanor, pa bih
5 prešao, u istom registratoru, na pismo pod brojem 14. Pismo doktora Karadžića
6 gospodinu Miloševiću. Vi ste pročitali dva pasusa ovog pisma: "Vašim izborom...",
7 itd. Zatim, drugi koji počinje: "Takođe Vašim izborom...", itd. Vi ste ova dva
8 pasusa pročitali u svom iskazu pred Vijećem. Ono što se ja sada pitam, odnosno
9 što Vas pitam, gospodine Treanor, u čemu je značaj, po Vašem mišljenju, ovoga
10 pisma?

11 O: Koji broj, molim Vas?

12 P: Oprostite, tabulator 14.

13 O: U redu. Dakle, ja smatram da je ovo pismo zanimljivo zato što, s
14 jedne strane, i to nije nikakvo iznenađenje, naznačuje povoljni stav i podršku
15 doktora Karadžića za vlastima u Srbiji /kako je prevedeno/. Mi smo o tome već
16 raspravljali. Jedan od glavnih ciljeva stranke doktora Karadžića jest da Srbi u
17 Bosni ostanu u istoj državi sa Srbijom. S druge strane, ovo jeste pismo podrške
18 nekome tko, barem sve do nedavno kada je došlo do promjene imena ako već ne i
19 strukture vladajuće stranke u Srbiji, dakle, podršku nekome tko je bio
20 komunista, a to je nešto čemu su se protivili doktor Karadžić i njegova stranka.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dakle, u tome leži zanimljivost tog pisma?

2 O: Da. Te dvije stvari.

3 P: Što to znači, da je u pitanju ironija? Neki proturječni element? Što
4 želite time reći?

5 O: Pa, kao što sam rekao, ovo je izraz podrške komunistima koji vladaju
6 u Srbiji, od kojih je on, otkad su ovi pobijedili na izborima, nadao se dobiti
7 podršku za svoje stavove.

8 P: Zar se sve to ne svodi na to da jednostavno morate raditi sa ljudima
9 sa kojima radite. Neko je izabran na vlast negdje drugdje i u svijetu političara
10 posve je uobičajeno da se šalju pisma čestitki. Političari to jedni drugima
11 rade. Možda preko volje u nekim slučajevima, a negdje i sa određenim
12 entuzijazmom.

13 O: Da. To bi mogao biti slučaj.

14 P: Dakle, to je jedno posve obično pismo koje je jedan politički vođa
15 uputio drugom, budući da zna da je odnio uvjerljivu pobjedu na izborima i da je
16 to osoba s kojom će morati surađivati.

17 O: Pa, da. On je napisao to pismo i to jeste objašnjenje toga pisma, i
18 ja se s time mogu složiti. Ali, postoje i drugi načini na koje je on to mogao
19 učiniti, drugi tipovi djelovanja.

20 P: Na primjer, jedno negativno pismo kojem bi on pokvario odnose. Nešto
21 takvo?

22 O: Pa, ne. Mogao se jednostavno suzdržati od toga da uopće napiše neko
23 pismo.

24 P: Tabulator 15 - pogledajte - da li se ovdje ne radi o istom tipu
25
26
27
28
29
30

1 pisma? Opet jedna čestitka. To je isti duh pisma. I, ovdje je riječ o vrlo
2 prirodnoj podršci srpskom narodu u Krajini?

3 O: Da. Ovo pismo je svakako manje iznenađujuće, ali ono doista
4 predstavlja solidarnost koju je doktor Karadžić osjećao za Srbe u Krajini, koji
5 su usput budi rečeno pobijedili sa strankom koja nosi isto ime. Prema tome,
6 imali su više toga zajedničkoga. Ovi su u tom smislu stariji od njih.

7 P: Sad ste me naveli na nešto posve drugo što sam Vas htio pitati. I
8 sâmo ime gospodina Krajišnika etimološki sadrži u sebi riječ "Krajina".

9 O: Da, tako je.

10 P: Krajišnik - možda bi Sud ovo mogao lakše shvatiti, naime da to poveže
11 sa činjenicom da se ta riječ pojavljuje u ovom dokumentu. Međutim, uopće se ne
12 radi o gospodinu Krajišniku; zar ne?

13 O: Da, tako je. Postoje dvije Krajine; hrvatska Krajina i bosanska
14 Krajina, i ta se riječ pojavljuje u tom dokumentu, dakle, u tom značenju, jedna
15 od Krajinâ.

16 P: Dakle, moramo ovdje biti vrlo pažljivi i ne zaključiti odmah da se
17 radi o riječi "Krajišnik". To je ta mogućnost korištenja riječi?

18 O: Da.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. /?Na stranici/ 1297 Vašeg iskaza, Vi kronološki dajete prikaz
2 događaja za Sud, i Vi ste izabrali ovo pismo - koje je pod tabulatorom broj 15 -
3 gospodinu Babiću, Milanu Babiću. Smatrate da je ono vrijedno da se spomene.
4 Naime, ovdje želim biti sada potpuno jasan. Vi kažete u svom rezimeu da se ovdje
5 izražava solidarnost sa hrvatskim Srbima, koji su imali istu želju da ostanu u
6 Jugoslaviji koja je bila izražena od strane lidera SDS-a. Ja Vas sada pozivam da
7 potvrdite da nema apsolutno ništa neobično u vezi s tim. To je upravo ono što bi
8 se i očekivalo s obzirom na kontekst, i to je bila vrlo razumna i legitimna
9 politička pozicija.

10 O: Da. To je svakako nešto što biste očekivali od doktora Karadžića.

11 P: Ne samo što biste očekivali od doktora Karadžića. Gospodine Treanor,
12 Vi ste radili na ovom području i napisali jedan vrlo opširan akademski
13 znanstveni izvještaj i složit ćete se s time da je to bila vrlo racionalna
14 politička pozicija za doktora Karadžića; zar ne?

15 O: Da, za doktora Karadžića. Ali, ja ne mislim, naravno, da bi neki
16 lider HDZ-a u Bosni poslao takvo pismo. Naime, što želim reći? Iz političke
17 perspektive doktora Karadžića, a to smo vidjeli i iz dokumenata, ovo je jedan
18 posve prirodni stav, s obzirom na program stranke.

19 P: Možda se ja nisam dobro izrazio u svom pitanju, gospodine Treanor. Vi
20 kažete da je posve razumno ovako nešto učiniti iz perspektive doktora Karadžića.
21 Svakako, slažem se. Ali, s obzirom da je riječ o pluralističkom društvu,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pogotovo nakon izbora; imate Hrvate, Muslimane i Srbe, i svaki objektivni
2 politički promatrač bi rekao: Da, u redu. Ja shvaćam što kažu Muslimani, što
3 Hrvati kažu i što kaže doktor Karadžić, kao Srbin. I, to se meni čini jednom
4 prilično razumljivom politikom.

5 O: Da, za SDS svakako.

6 P: Govorili ste o sastavu doma, u to doba, nakon izbora u novembru 1990.
7 Dali ste neku statistiku i pokazali kako brojke - kao što se obično dešava u
8 politici - često stvaraju određene poteškoće. Stranica 1299 transkripta. Naime,
9 tu stoji da je SDS dobio 72 zastupnička mjesta - 38 u Vijeću općina i 34 u
10 Vijeću građana. Dakle, 72. S druge strane, SDS je osvojila 86 zastupničkih
11 mjesta.

12 GĐA PREVODILAC: Oprostite, SDA.

13 G. STEWART: [simultani prevod]

14 P: A, HDZ 44. Zatim, dalje kažete da se ova vijeća sastoje s jedne
15 strane od 130 zastupnika u Vijeću građana i 110 zastupnika u Vijeću općina. I,
16 kažete da je ukupan broj od 230 doista važan. Možda ovo sada izgleda kao
17 pretjerivanje i inzistiranje na detaljima, ali Vi jeste spomenuli brojku od 130
18 zastupnika u Vijeću građana i zatim ukupno 230. Zapravo bi ukupan broj bio 240.
19 Da li ste danas u poziciji da potvrdite to?

20 O: Da, priznajem. Mislim da je riječ o broju od 110 i 120.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. Dakle, mi smo trebali ispraviti brojku od 120.

2 O: Da. Znam da se brojka od 110 odnosi na to vijeće.

3 P: Dakle, problem je u matematici. Znam da nije kritična razlika između
4 230 i 240 budući da bi i dalje postojao nužni broj koji bi mogao blokirati
5 promjene, pa moramo utvrditi je li 230 ili 240.

6 O: Da. Ja sam, zapravo, aludirao na činjenicu da su oni nastupali kao
7 jedinstvena grupa u nizu situacija i da su donosili odluke kao jedinstveno
8 tijelo a ne kao odvojena vijeća. Prema tome, ukupna snaga tih dvaju vijeća
9 postaje važna *per se*.

10 P: U redu. Ako pogledamo dokument pod tabulatorom 16, moliću, vidjećemo
11 da je riječ o prijevodu dnevnika gospodina Maksimovića. Nisam siguran kako treba
12 naglasiti riječ.

13 O: Nisam ni ja siguran, Maksimović je, mislim, ispravan naglasak.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, samo trenutak. Ponekad je
15 teško vezati referencu iz transkripta sa konkretnim dokumentom.

16 P: Evo našao sam, ispričavam se. Stranica tri prijevoda. Pri vrhu stoji
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 sljedeće, a o tome govorite u svom iskazu - stranica 1304: "Naša prva
2 parlamentarna iskustva pokazuju što u vezi nacionalne zaštite..." /kako je
3 prevedeno/. Vidite gdje je taj dio? I, zatim citirate sljedeći komadić
4 dokumenta: "Doći će do teških borbi...", itd. I, zatim kažete na stranici 1305:
5 "Postoje dvije stvari na koje bih skrenuo pažnju Suda, a koje se pojavljuju u
6 našoj diskusiji programa SDS-a i govora doktora Karadžića. Prevladava osjećaj da
7 bi općinske granice možda trebalo promijeniti i želja, koju ćemo vidjeti
8 kasnije, da se stvori Vijeće naroda kako bi se spriječila majorizacija."

9 I, zatim dalje, na sredini stranice se govori o: "Trenutačnom stanju kao
10 nedovoljnom jedinstvu. Čuli smo za mnoga obećanja, mnoge sastanke. Što se
11 učinilo? Jedinstvo srpskih zastupnika se nije dogodilo, nije se uobličilo. Neki
12 vjeruju da je intelektualni nivo naših zastupnika zadovoljavajući, međutim naša
13 pozicija u parlamentu nikada neće biti povoljna. Ja sam u to siguran. Doći će do
14 mnogih stvari u Skupštini; do majorizacije, do izdaja, do svađa, napuštanja
15 Skupštine i protesta. Da li je to demokracija - vidjećemo." Pa se opet govori o
16 bojazni od majorizacije, odnosno preglašavanja u Skupštini, itd.

17 Fundamentalno pitanje koje se ovdje postavlja je stvaranje Vijeća naroda
18 kako bi se spriječilo nadglasavanje. Da li Vi to vidite kao vrlo slično
19 prijedlozima koje je ranije iznio doktor Karadžić u svojim prethodnim govorima i
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 u pismu?

2 O: Da. To je ista ideja. Ovdje nemamo konkretne stvari, ali očito je da
3 je ovo zamišljeno da se osvrne na isti tip situacije, da se nađe neki mehanizam.

4 P: Da. Mehanizam se promijenio, ali je manje-više stvar i dalje ista.
5 Ako hoćete, ponovo je došlo do pokušaja da se riješi očiti problem potencijalne
6 majorizacije u Skupštini?

7 O: Da.

8 P: Koji konkretni značaj Vi pridajete /?za/ ova dva citirana pasusa?

9 O: Oprostite, gdje smo sada?

10 P: Stanica tri engleskog prijevoda, gdje se govori o "Našim prvim
11 parlamentarnim iskustvima i što su ona pokazala...", itd. "Doći će do teških
12 borbi...", itd. Zatim, po sredini stranice: "Nedovoljno jedinstvo momentalno...".
13 Zatim, mjesto gdje se govori o tome: "Mi ne možemo stvoriti neku srpsku državu
14 koja bi bila bolja, prikladnija...".

15 Gospodine Treanor, vi ste citirali dugo ove pasuse, i mene sada zanima
16 koji konkretni značaj im pripisujete?

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, općenito, bez da čitam sve ovo iz početka, ono što je meni
2 zanimljivo jest da se već tako rano pokazuje, barem jedan od vođa SDS-a pokazuje
3 da već postoje problemi s tom novom koalicijom vladom koja je uspostavljena.
4 Značajna pobjeda nad strankom koja je prije bila na vlasti, dakle, nad Savezom
5 komunista, i nacionalne stranke su se bojale da bi komunisti mogli pokušati
6 prijevarom dobiti izbore. A, onda se dogodilo da su nacionalne stranke dobile
7 izbore, stvorile koaliciju i jedan promatrač izvana bi mogao misliti da su
8 zauvijek sretno živjeli. No, to nije tako i vrlo rano su vođe SDS-a ustanovile
9 da to nije tako.

10 P: No, ova zabrinutost zbog nadglasavanja, to je postojalo već duže
11 vrijeme; nije li tako?

12 O: Da. No, postojao je sporazum da se oformi koalicija, da se
13 raspodijele mjesta u različitim tijelima, odnosno ministarstvima. A, kasnije,
14 doktor Karadžić je osjećao - i mislim da je to vidljivo iz nekih dokumenata
15 kojima smo se bavili - da u najmanju ruku gospodin Izetbegović nije bio spreman
16 na to. Odnosno, da je jasno kazao kako se neće druge narode prisiljavati na bilo
17 što preglasavanjem. Kao što sam već ranije rekao, u tom trenutku se činilo da će
18 sve se dobro razvijati i da će politički sporazum spriječiti preglasavanje. No,
19 čini se da već u ovom času gospodin Maksimović shvaća da ta opasnost ni iz
20 daleka nije otklonjena.

21 P: Pa, je li to demokracija; nadglasavanje, odlazak iz parlamenta, itd?

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Je li to doista demokracija? Što biste Vi rekli, gospodine Treanor? Svađe u
2 parlamentu su jedna normalna karakteristika demokracije.

3 O: Pa, čini se da je to njega brinulo.

4 P: Pa, čini se s pravom; nije li tako?

5 O: Ja sad neću ulaziti u strategije i taktike koje je on pri tom imao na
6 pameti, no čini se da je doista do toga došlo.

7 P: Da. Sporazum nikada nikoga nije zaštitio zato što se nije održao; je
8 li tako?

9 O: Pa, u svakom slučaju čini se da je se to tako doživljavalo.

10 P: Vi, u Vašem iskazu na stranici 1307 transkripta, citirate jedan
11 odlomak gdje gospodin Maksimović izražava svoju bojazan zbog prevare. I, on tu
12 spominje Hercegovinu, odnosno da on osjeća da bi Hrvati u zapadnoj Hercegovini
13 htjeli se odvojiti od BiH i pridružiti Hrvatskoj, i on tu izražava svoje bojazni
14 što bi se sa Srbima onda moglo dogoditi u tom dijelu BiH. Ono što Vi opisujete
15 kao njegovo viđenje Hrvata koji bi se htjeli odvojiti od BiH, to nije samo
16 njegovo viđenje. To je tada već bilo potpuno jasno da je to bio stav Hrvata;
17 nije li tako?

18 O: U zapadnoj Hercegovini ima mnogo Hrvata. Ja ne znam da li je svaki od
19 njih tako mislio. No, svakako, jedan od glavnih stavova koji se izražavao u

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 HDZ-u je bio upravo taj.

2 P: Mislim da će to biti u idućem svesku dokumenata i to pod
3 razdjeljnikom 29. Podsjetite nas o čemu je ovdje riječ. To je 2. zasjedanje
4 Skupštine SDS, i to 12. jula 1991. godine. Dakle, to je točno godinu dana nakon
5 1. zasjedanja; je li tako?

6 O: Da.

7 P: To je vrlo dugački zapisnik, budući da je sastanak dugo trajao.
8 Svakako nećemo prolaziti kroz cijeli zapisnik. No, ako odete na stranicu 55, Vi
9 o tome govorite na stranici 1337 Vašeg iskaza, kažete "on" - pri tome se misli
10 na doktora Karadžića - : "On je naveo neke zanimljive primjedbe u vezi s
11 najistaknutijim osobama u stranci." I, u tom konkretnom pasusu se kaže: "Moramo
12 svakako imenovati dva delegata koji se pojavljuju kao važne političke ličnosti."
13 To se nalazi negdje na dnu stranice 55, otprilike 10-ak redaka od dna stranice.
14 Da li to vidite?

15 O: Da.

16 P: Vi koristite riječ "zanimljiv" vrlo često, što vjerojatno nije
17 neuobičajeno, u Vašem svjedočenju. No, što je tu tako zanimljivo u primjedbama
18 koje on ovdje iznosi?

19 O: Pa, zanimljivo je da u kontekstu stranačkog sastanka je on izdvojio
20 dvije osobe kao vođe i da ih identificira ne po ulozi koju igraju u stranci,
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nego na osnovi uloga koje oni igraju u okviru službenih tijela vlasti BiH.

2 P: Gospodin Krajišnik, ovdje njega on identificira kao govornika
3 Skupštine BiH?

4 O: Da.

5 P: I, potom gospodina Maksimovića kao predsjednika kluba delegata.
6 Podsjetite nas, što je to točno?

7 O: Pa, da. Mi to zovemo klubom zastupnika u izvještaju. To je
8 organizacija zastupnika svake konkretne političke stranke koja je zastupljena u
9 Skupštini, i ti ljudi obavljaju određene poslove u okviru pojedinih klubova, a
10 klubovi funkcioniraju u okviru Skupštine.

11 P: Dakle, klub delegata nije ništa novo, to je jednostavno isto što i
12 klub zastupnika?

13 O: Da.

14 P: Dakle, da li to možemo opisati kao službeno ili poluslužbeno tijelo?

15 O: Pa, klubovi zastupnika spominju se u pravilniku Skupštine.

16 P: Dakle, riječ je o službenim tijelima?

17 O: Da. To nisu zakonodavna tijela, ali to su službena tijela u okviru
18 Skupštine.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Što je ovdje doista onda zanimljivo? Činjenica da se o njima govori
2 kao osobama na položaju u odnosu na BiH ili to da se o njima ne govori kao
3 osobama koje zauzimaju određenu poziciju unutar stranke?

4 O: Pa, on je na Skupštini stranke identificirao dvije osobe koje smatra
5 kao osobe koje su se pojavile u svojstvu važnih vođa.

6 P: Ovdje govore i drugi ljudi. No, u toj prilici mnogo toga je rekao
7 doktor Karadžić.

8 O: Da, doista.

9 P: Na stranici dva, dakle na samom početku on pozdravlja sve zastupnike,
10 što je potpuno normalno i kaže: "Htio bih također pozdraviti članove SDS-a koji
11 su pripadnici Vijeća za politička i ekonomska pitanja, i čiji savjeti i
12 sugestije su od ključne važnosti za ostvarenje naše politike." Da li vidite? To
13 se nalazi na stranici dva 2, pod tabulatorom 29.

14 GĐA PREVODLAC: Prevoditelji napominju da ne citiraju iz originala, nego
15 prema engleskom prijevodu.

16 G. STEWART: [simultani prevod]

17 P: Nije li to Vijeće, odnosno Savjet za politička i ekonomska pitanja
18 bilo jedno jedinstveno tijelo? Ili je riječ o dva tijela, ili možda ne znate?

19 O: Ne mogu sasvim točno reći. U Statutu se vidi da se govori o dva
20 različita tijela. No, kasnije, krajem 1991., vidimo da to postaje jedno tijelo,

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 tako da se čini da u jednom trenutku su se ta dva tijela spojila.

2 P: No, u svakom slučaju, njima se ovdje izražavaju pohvale i kaže se da
3 su ta tijela važna za ostvarenje politike stranke?

4 O: Da.

5 P: A, na stranici tri se kaže sljedeće: "Pozdravljam cijenjene
6 pripadnike novinstva i zahvaljujem se na dosadašnjem uspješnom i korektnom
7 praćenju naših aktivnosti." Dakle, i njima se upućuju pohvalne kritike?

8 O: Da.

9 P: Ako odemo potom na stranicu šest: "Od datuma njihovog imenovanja pa
10 sve do danas, Izvršni odbor je doista djelovao pod teškim okolnostima i u
11 neodgovarajućim prostorijama, bez administrativnog aparata i bez tehničkih i
12 drugih izvora potrebnih za obavljanje svog posla.

13 "Izvršni odbor djelovao je što je brže bilo moguće kako bi stvorio
14 općinske i lokalne ogranke stranke. Svi ti naponi učinjeni su pod izrazito
15 teškim okolnostima. Propagandna informativna blokada usmjerena je protiv srpskog
16 naroda, zato možemo reći da je ovaj dio posla obavljen izuzetno dobro."

17 Dakle, i ovdje se izražava pozitivno mišljenje?

18 O: Da, to je tačno.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, ja ne shvaćam točno u
2 čemu je smisao toga da se ukazuje na to da je cijelom nizu ljudi upućena
3 pohvalna kritika. Mi sada možemo ovdje sjediti i slušati kako Vi citirate iz
4 ovog dokumenta, ali koji je smisao toga? Zašto ne postavite direktno pitanje
5 svjedoku?

6 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, to ima smisla, časni Sude, u ovome
7 što ja činim. Na sličan način smo prošli kroz cijeli niz materijala. Ja bih htio
8 čuti da li se sa mnom gospodin Treanor slaže ili ne.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne znam koliko ste vremena sada
10 potrošili da biste nas doveli do ovog jednog jednostavnog pitanja. Na primjer,
11 da li je gospodin Treanor generalizirao kada je rekao da kada je gospodin
12 Karadžić govorio o srpskim selima, da je pri tom mislio samo na sela u
13 Hrvatskoj, a ne na sela u Bosni. Mislím da svakome je potpuno jasno što Vi
14 želite postići, svakome tko pažljivo sluša. I, mislim da postoji brži način da
15 se dođe do odgovora svjedoka. Kada ste Vi rekli da ćete postupati sporo, ja sam
16 mislio da pri tome mislite na tempo kojim ćete govoriti zbog prijevoda, a da
17 niste pri tom mislili na način na koji ćete postavljati pitanja.

18 G. STEWART: [simultani prevod] Naravno, ja sam pri tom govorio o ritmu
19 svojeg govora. No, ja sada ne želim se upuštati ni u kakve razmirice sa Sudom
20 oko brzine ispitivanja. No, čini se da je tijekom glavnog ispitivanja cijeli niz
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dokumenata citiran u zapisnik i ja imam namjeru učiniti to isto, odnosno uvesti
2 u zapisnik određene stvari za koje smatram da su važne.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ovo uvođenje dijelova dokumenata u
4 zapisnik, to se možda može obaviti i na brži, jednostavniji način. O tome možemo
5 kasnije govoriti. No, čini mi se da biste se brže kretali naprijed ako uspijete
6 odmah na početku iznijeti što je vaša teza.

7 G. STEWART: [simultani prevod] U redu.

8 P: Dakle, na stranici 29 /u engleskom transkriptu: "25"/, ja sada neću
9 dalje o tome govoriti, on čestita Glavnom odboru na poslu koji je Glavni odbor
10 obavio. To sad možemo citirati, ali to nije potrebno činiti. No, to je politički
11 govor, to je govor političkog vođe, gdje on svakome upućuje pohvale, gdje on
12 izražava svoje pohvalne kritike. To je ono što se očekuje od političara da čine;
13 nije li tako?

14 O: Da, svakako. Ovdje doktor Karadžić želi uputiti pohvale onima koji to
15 zaslužuju.

16 P: Da. Ja bih ovdje, međutim, čak i sugerirao da on to upućuje i onima
17 koji to ne zaslužuju jer ono što je posao političara jest da ohrabruje ljude oko
18 sebe; nije li tako?

19 O: Pa, htio bih Vam odgovoriti do kraja na prethodno pitanje. Mislim da
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 se ovdje govori o izvještaju Velibora Ostojića, gdje on govori o tome da odbori
2 obavljaju svoj posao pod teškim okolnostima.

3 P: U redu, gospodine Treanor. Gdje se to točno nalazi?

4 O: To je na stranici sedam. Šest i sedam.

5 P: Da. Vi imate potpuno pravo i pristajem na ovu ispravku.

6 O: Ja bih ovdje htio nešto komentirati. Ovdje stoji izvještaj Velibora
7 Ostojića i mislim da on ovdje pokušava stvari prikazati u dobrom svjetlu. On je
8 bio na čelu Izvršnog odbora, na to mjesto je postavljen, odnosno izabran godinu
9 dana ranije. I, mislim da je jasno iz ovog izvještaja da postoje određeni manjci
10 /?manjkavosti/ u djelovanju organa stranke i on zapravo nije bio ponovno izabran
11 na taj položaj. Tako da njegove primjedbe prilično idu njemu u obranu, on se
12 ovdje pokušava braniti.

13 P: No, ove stvari koje ste Vi označili kao vrlo važne i kao zanimljive,
14 i gdje ste spomenuli gospodina Krajišnika, činjenica jeste da je gospodin
15 Krajišnik ovdje u sudnici. I, iz ovog dokumenta slijedi da je gospodin Krajišnik
16 uvršten među ljude koji su, kao i cijeli niz drugih političara u stranci,

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 obavili dobar posao i to je jedino što je tu učinjeno; nije li tako?

2 O: Da, on je svakako tu obuhvaćen. Naime, da je učinio jako loš posao,
3 možda ne bi bio tu uključen.

4 P: Pa, gospodine Treanor, Vi se slažete s tim da je to sve i da tu ništa
5 više od toga nema; zar ne?

6 O: Od čega?

7 P: Pa, da je gospodin Krajišnik obuhvaćen među onim ljudima koji su
8 dobili pohvalu.

9 O: Kao što sam rekao, radi se o tome da su oni pohvaljeni i to ukazuje
10 da su dobro obavili svoj posao, za razliku od drugih ljudi koji možda nisu tako
11 dobro radili.

12 P: A, značaj činjenice da se on tu spominje kao predsjednik Skupštine
13 Bosne i Hercegovine, samo se spominje kada se spominju nekakvi izrazi iz
14 pristojnosti, kada se zna u kojem društvu se on kreće, kao i mnogim društvima
15 kojim dajete /kako je prevedeno/. Zapravo, tada u takvim situacijama ljude
16 oslovljavate najvišom titulom radi sveuobičajene pristojnosti?

17 O: Pretpostavljam.

18 P: Recimo, mi kažemo "Njzino veličanstvo kraljica", mi ne kažemo da je
19 ona i vojvotkinja od Normandije. To je, naime, samo to; zar ne?

20 O: Ja shvaćam šta hoćete reći. Da.

21 G. STEWART: [simultani prevod] Ili kraljica Australije možda.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kraljice u raznim zemljama imaju razne
23 funkcije.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Bez ponovnog čitanja transkripta -
2 P: Pa, učinite to, molim Vas, zato što je tekst jako kratak.
3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Tieger.
4 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. S obzirom da je prošlo
5 dosta vremena od glavnog ispitivanja gospodina Treanora, pitam se da li bih ja
6 mogao pomoći i olakšati ovaj čitav postupak ako se ukaže na činjenice o kojima
7 je on govorio za vrijeme ispitivanja.
8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, izgleda da gospodin
9 Tieger traži da ukažete na ono o čemu je svjedok već svjedočio, dakle što je
10 bilo značajno ili važno u vezi s ovim razgovorom, što bi moglo njemu pomoći pri
11 donošenju odluke ili u vezi s nečim što nedostaje.
12 G. STEWART: [simultani prevod] Mislite u vezi s transkriptom?
13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.
14 G. STEWART: [simultani prevod] Ja ću to vrlo rado napraviti. Katkada to
15 ne funkcionira dobro. Ja sam nastojao ubrzati zato što to ne bih tako radio, ali
16 svakako to mogu učiniti.
17 P: Naime, Vi ste za vrijeme svojega iskaza u glavnom ispitivanju rekli
18 sljedeće, odnosno Vi ste uočili da su gospodin Krajišnik i gospodin Karadžić
19 prilično familijarno razgovarali jedan s drugim. Rekli ste da sama narav onoga o
20 čemu je gospodin Krajišnik htio razgovarati sa Karadžićem, nije bila sasvim
21 jasna. Spomenuli ste gospodina Simovića kao visokorangiranog pripadnika SDS-a,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 gospodina Žepinića /prevod engleskog transkripta: ", koji je bio zamjenik
2 ministra unutrašnjih poslova"/, gospodina Mandića koji je bio funkcioner u
3 Ministarstvu unutarnjih poslova BiH - izgleda da je bio pomoćnik ministra. A,
4 zatim spominjete da je bio čitav niz razgovora vođenih toga dana koji se svi
5 vrte oko istoga, zapravo oko organizacije istoga sastanka među nekoliko raznih
6 ljudi, I, to je bilo to. Dakle, ja Vas s tim u vezi... Kako sam zapravo već bio
7 postavio pitanje? Dakle, što je tu posebno interesantno, odnosno posebno
8 zanimljivo a što Vi nalazite u ovom presretnutom razgovoru?

9 O: Pa, ovo je jedan rani primjer, ne bih možda rekao najraniji, ali
10 jedan od prvih primjera konzultacije telefonskim putem doktora Karadžića i
11 gospodina Krajišnika. On ilustrira, kao što sam rekao, čak i nešto o njihovom
12 odnosu. Oni jedan drugome govore "ti", što svakako doktor Karadžić ne čini sa
13 svakim. Dakle, imamo čak i jednu psovku tu i stvarno se može kazati da su oni
14 prilično bliski jedan s drugim i da sasvim opušteno razgovaraju. Tu se spominje
15 još nekoliko funkcionera SDS-a, ako mogu tako reći, koji se nalaze u vladi. I,
16 kaže se da se moraju održati konzultacije među dužnosnicima SDS-a u vladi, a da
17 te konzultacije obuhvaćaju i doktora Karadžića, koji nije vladin službenik, a to
18 obuhvaća i gospodina Krajišnika koji nije dužnosnik vlade u kontekstu bivše
19 Jugoslavije. Dakle, on nije član egzekutive, nije član izvršne vlasti, već je
20 službenik u Skupštini. Dakle, to su te neke interesantne stvari.

21 P: Možemo li onda pogledati razdjelnik 6 u ovom registratoru, i to na
22 16. stranici? Ovo je razgovor doktora Karadžića i gospodina Miroslava - kako se
23 on predstavlja - gospodina Miroslava iz Banja Luke. Dakle, tu vidimo jedan
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 primjer onoga o čemu smo ranije govorili na 11. stranici. Dakle, negdje četiri-
2 pet redaka dolje se spominje Krajišnik, riječ "Krajišnik" koja se ne odnosi na
3 gospodina Krajišnika, već u ovome dokumentu, dakle, 11. stranica, četvrti redak,
4 to je jedan primjer onoga o čemu smo već razgovarali.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger?

6 G. TIEGER: [simultani prevod] Samo jedno pojašnjenje. Kolega je u pravu
7 da ovaj razgovor počinje razgovorom između doktora Karadžića i Miroslava, ali na
8 16. stranici, već vidimo da doktor Karadžić razgovara s gospodinom Brđaninom.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, tako je.

10 P: Na stranici 11 imamo samo primjer ovoga o čemu smo razgovarali
11 maloprije; zar ne - četvrti redak?

12 O: Da. Ja to vidim na engleskom, no nisam ga našao u B/H/S-u. No,
13 nedvojbeno, radi se o onome što ste spomenuli ranije.

14 P: Dakle, na 16. stranici, kako je to vrlo dobro uočio gospodin Tieger,
15 imamo razgovor doktora Karadžića i gospodina Brđanina. Tu se kaže, doktor
16 Karadžić kaže: "Rekao sam na Glavnom odboru da će Slobo dati poklon od 20
17 milijardi dolara ako nas se odrekne." I, odgovor je "Znam to." Možete li nam to
18 objasniti?

19 O: Pa, ja ne znam ništa o 20 milijardi dolara. Ja mogu samo zaključiti
20 da on nastoji zapravo iznijeti ideju da puno ljudi u a možda i van Jugoslavije

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bi bili sretni da gospodin Milošević ne podržava SDS u njegovim stavovima, u
2 vezi sa ostankom u Jugoslaviji.

3 P: Jesu li ovi dolari, da li se oni tu spominju samo zato što se radi o
4 jednoj velikoj, bitnoj valuti, ili to upućuje na to da je to novac koji dolazi
5 iz Amerike?

6 O: Pa, ja svakako ne bih rekao da se tu konkretno spominju Sjedinjene
7 Američke Države, ali mislim da svi znaju kolika je vrijednost dolara.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Možemo li se vratiti na one druge
9 registratore? Sada nas zanima registrator 2, ne znam da li je to onaj koji imate
10 pred sobom. Mislim da još ne.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, već smo ga imali.

12 G. STEWART: [simultani prevod]

13 P: Pogledajmo tabulator 41. To je odluka od 16. decembra. Radi se o
14 proglašenju autonomne oblasti Krajina kao neodvojivoga dijela savezne države
15 Jugoslavije, te integralnog dijela federalne jedinice Bosne i Hercegovine. Vi
16 ste na stranici 1399 transkripta objasnili značaj onoga što tu stoji, a posebno
17 ste naglasili članke 1, 2 i 3. Ja neću trošiti vrijeme na člancima 1 i 2. Ali, u
18 3. članku piše sljedeće, kako vidimo - ja ne moram čitati sve to - ali piše da
19 tu vrijede savezni zakoni i propisi u autonomnoj oblasti Krajina. Dakle, piše na
20 teritoriji se primjenjuju savezni zakoni, propisi i drugi opći akti, itd.

21 Dakle, Vi ste također spomenuli ovo na stranici transkripta 1401 u Vašem
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svjedočenju. Naime, radi se o sljedećem: Vi ovdje siječete kroz sve te riječi i
2 objašnjavate i šta se tu radi. Ali, tu se zapravo proglašava postojeći pravni
3 stav, pravna pozicija. Ja neću ulaziti u pravne tehničke detalje ovoga, ali
4 mislim da je sasvim jasno da se radi o deklaraciji, tj. o proglašenju pravnoga
5 stava.

6 O: Pa, ja nisam siguran što Vi time hoćete reći.

7 P: Hoću li ja to pojasniti?

8 O: Ne, nemojte. Ali, po mom mišljenju, tu se govori o autonomnoj oblasti
9 za čije postojanje nema ustavne ili statutarne osnove, no, koja se pojavljuje
10 ovdje u ovome članu i izgleda da ona ima pravo donošenja odluka o tome kakve su
11 postojeće pravne odredbe. Izgleda da oni sami sebi uzimaju pravo odlučiti kada
12 su zakoni Bosne i Hercegovine u suprotnosti sa saveznim zakonom.

13 P: Idemo korak po korak. Prvo, članak 3 kaže da se primjenjuju savezni
14 zakoni na teritoriju autonomne oblasti Krajine; je li točno?

15 O: Da.

16 P: I, to znači svugdje, zar ne?

17 O: Radi se o septembru 1991. Ja nisam siguran da su u Hrvatskoj i u
18 Sloveniji davali takve izjave.

19 P: Pa, zar mi ne govorimo o Bosni i Hercegovini?

20 O: Svakako, ali rekli ste bilo gdje.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Oprostite, ne shvaćam, gospodine Treanor.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, gospodin Treanor je
3 rekao: Vi ste rekli svugdje. On govori o 77. stranici transkripta u šestome
4 retku gdje Vi kažete: "...i to čini svugdje u to vrijeme...".

5 G. STEWART: [simultani prevod] Oprostite, gospodine Treanor, nisam
6 mislio svugdje u svijetu. Mislio sam.. Ustvari, mislio sam ali nisam dovoljno
7 jasno to rekao.

8 P: Zapravo, to se odnosi na bilo gdje u jugoslavenskoj federaciji; zar
9 ne, po definiciji?

10 O: Ponovno nisam siguran što bi o tome mislile vlasti u Republici
11 Sloveniji, Republici Hrvatskoj i što bi one o tome imale za reći.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da zbrka... Evo, upravo
13 kolegica mi kaže da sam ja rekao "...to čini bilo gdje..." i zato sam malo zbunjen
14 zato što sam stvarno mislio da ja to nisam rekao. Ali, možda se radi o jednom
15 povijesnome detalju, a ona misli da sam ja rekao "svugdje", što pomalo ima
16 smisla i što dovodi do ove čitave zbrke.

17 P: Ali, gospodine Treanor, vratimo se na ovo o čemu razgovaramo. Ovaj
18 dokument se odnosi na teritorij - a ja to sasvim neutralno koristim kao
19 zemljopisnu referencu - odnosi se na teritorijalni dio Bosne i Hercegovine u to
20 vrijeme.

21 O: Da.

22 P: Dakle, Bosna i Hercegovina u to vrijeme dio je jugoslavenske
23 federacije?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Dakle, savezni zakon se u njoj primjenjuje?

3 U čitavoj Bosni. U čitavoj, da budemo jasni, kako ne bi opet došlo do
4 zbrke. Dakle, u čitavoj Bosni i Hercegovini uključujući i ovaj dio teritorija o
5 kojem se govori u ovom dokumentu. Dakle, savezni zakon se tu primjenjuje
6 svakako?

7 O: Pa, trebao bi.

8 P: Primjenjuje se. Zašto Vi tu pravite razliku, gospodine Treanor?

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mogu li ja pokušati riješiti ovo? Mislim
10 sa radi o jednom pravnom pitanju. Da li se primjenjuje zakon i da li se stvarno
11 primjenjuje, to nije sasvim isto. Čini se da je došlo do stanovite zbrke, a Vi
12 govorite kao pravnik, a gospodin Treanor kao osoba koja nije pravnik. I, ja bih
13 stvarno htio da se napravi razlika da li se teoretski primjenjivao zakon ili se
14 pak i praktično, stvarno primjenjivao.

15 Nastavite, molim.

16 G. STEWART: [simultani prevod]

17 P: Dakle, u svijetlu primjedbi predsjedavajućeg suca, gospodine Treanor,
18 trebali bi se primjenjivati zakoni; zar ne? Morali bi se, u tom se slažemo.

19 O: Da.

20 P: Zakonodavstvo, odnosno zakoni Bosne i Hercegovine se također

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 primjenjuju ili bi se morali primjenjivati na tom teritoriju. Ali, ne, naravno,
2 mislim da ovo nije teško pravno pitanje. Dakle, kada nisu u skladu sa saveznim
3 zakonom, mislim da je u tome stvar da je savezni zakon nadređen i da se on treba
4 primjenjivati, da je on mjerodavan ili možda ne znate?

5 O: Pa, to je upravo ono što predstavlja sporno pitanje u Jugoslaviji u
6 ovo vrijeme. Naime, republike, odnosno neke od njih u to doba usvajaju razne
7 odredbe, amandmane na ustave, statute u kojima se ovako nešto govori. Ali,
8 katkada i obrnuto, naime da savezni zakon ne važi ako je u suprotstavljanju sa
9 republičkim zakonom.

10 P: Postoji li bilo kakav takav statut sa takvom odredbom koji je donešen
11 ili koji se provodio u Bosni i Hercegovini u to vrijeme?

12 O: Ne u Bosni, ali u okviru tadašnje Jugoslavije to se događalo i radilo
13 se o otvorenome pitanju, u vezi s kojim oni ovdje zauzimaju određen stav, koji
14 ja priznajem. Možda se radi o očiglednoj stvari, ali postojali su i drugi
15 stavovi o tom pitanju koje su drugi ljudi zauzimali.

16 P: A, na stranici 1402 zapisnika, Vi kažete - kada ste se nadovezali
17 dalje na ovo, konkretno se pozivajući na ovaj član iz ovoga dokumenta - kažete:
18 "Ovdje vidimo vrlo jaku vezu između svakako ove autonomne oblasti i savezne
19 države Jugoslavije."

20 To ste Vi tako opisali?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Veza je bila jaka u ovome smislu, zar ne, da je ova autonomna oblast
3 koja je proglašena bila u saveznoj državi Jugoslaviji; zar ne?

4 O: Da.

5 P: Dakle, svakako, to je najjasnija veza koju možemo dobiti i napraviti?

6 O: Da. I, ona je htjela ostati unutar Jugoslavije.

7 P: U tabulatoru 43 u ovom istom registratoru, imamo jedno pismo. Pismo
8 podrške saveznom sekretaru za narodnu obranu, generalu armije Kadijeviću. Ja
9 nisam siguran jesmo li o njemu već razgovarali u Vašem iskazu, osim u vezi s
10 ovim dokumentom. Vi ste rekli, ja ću Vas ponovno podsjetiti, Vi ste skrenuli
11 pozornost Sudu na ovaj dokument i rekli ste da on: "Pokazuje konkretno dvije
12 stvari. Jedno je stalna podrška Jugoslavenskoj narodnoj armiji, odnosno JNA. Kao
13 što se Sud sjeća, to se pojavilo vrlo rano u programu SDS-a i nastavlja se
14 tijekom razdoblja neprijateljstava u Hrvatskoj."

15 Bez zalaženja u detalje, gospodine Treanor, neprijateljstva u i u vezi s
16 Hrvatskom su bila prilično velika; zar ne?

17 O: U Septembru? Da, da. To bi se svakako moglo tako okvalificirati.

18 P: Rekli ste: "Mislím da smo aludirali ranije na pomoć u mobilizaciji i
19 na takve stvari, te da su SDS i s druge strane, druge dvije stranke u vladinoj

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 koaliciji imale različite stavove u smislu podrške tim vojnim operacijama.

2 Dakle, možda je tu politika opet sasvim jasna. Ali, jednostavno
3 govoreći, ove vojne operacije zapravo obuhvaćaju JNA, vojsku Jugoslavije,
4 federativne Jugoslavije u vojnome djelovanju i podršci toj vojsci koja dolazi od
5 SDS-a, kao od jedne velike stranke koja je u konstitutivnom dijelu federalne
6 Jugoslavije, odnosno vojske te zemlje. To bi bilo to ukratko?

7 O: Da. Oni podržavaju JNA.

8 P: Dakle, kratko govoreći, oni podržavaju vojsku države čiji su dio?

9 O: Da.

10 P: A, SDA i HDZ, ne podržavaju vojne operacije vojske države čiji su
11 dio?

12 O: Da.

13 P: Tabulator 44, molim Vas. Ne, oprostite. Žao mi je, ali moramo se
14 vratiti ponovo na registrator sa prisluškivanim razgovorima. Četrnaest, molim
15 Vas. Transkript razgovora između doktora Karadžića i gospođe Plavšić, koja je
16 također doktor, doktor znanosti, Vi ste nam pažnju skrenuli na dio po sredini
17 druge stranice, točno po sredini stranice gdje se spominje SUP, gdje on kaže:
18 "Dok ne prestanu da oni određuju gdje će koji Srbin da radi."

19 Zatim, gospođa Plavšić kaže: "Tačno, tačno." A, on kaže: "Dok ne
20 prestanu da oni određuju." Vi ste rekli: "On nije zadovoljan načinom na koji su
21 čak i Srbi postavljeni na razna mjesta." I, kažete: "Mi imamo prilično velik

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 broj informacija o ovoj temi, ali , u svakom slučaju, ovdje se odražava
2 zbrinutost koju sam spomenuo."

3 Rekli ste također da SDS nije postizao moć da određuje gdje će Srbi
4 raditi. I, zatim je intervenirao sudac Orije koji je rekao: "Da." I, pročitali
5 ste da dok SUP ne odredi /kako je prevedeno/. I, onda ste Vi rekli. "Dok oni ne
6 prestanu odlučivati gdje će pojedini Srbin raditi." Riječ je o izboru ljudi i
7 mjesta na kojima će oni raditi.

8 Ja, zapravo, sada Vas pitam, gledajući ovaj dokument, ovdje se ne nalazi
9 nikakva potkrepa za ono što Vi kažete. Možda nam možete objasniti?

10 O: Oprostite, ne razumijem na što se ja referiram. Što sam zaključio na
11 osnovu čega?

12 P: Pa, Vaš zaključak kad kažete "gdje će pojedini Srbin raditi."

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Koja stranica u transkriptu, molim Vas?

14 G. STEWART: [simultani prevod] 1407.

15 P: Također ste rekli da su oni bili zabrinuti u vezi toga što nisu u
16 stanju odrediti gdje će koji Srbin raditi.

17 O: Pa, mislim da je u pitanju prijevod, odnosno kako prevesti tu
18 rečenicu.

19 P: Mislite, moraćete pogledati verziju na B/H/S-u?

20 O: Da, našao sam je.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Vas da je pročitate na B/H/S-u,
2 gospodine Treanor, pa da čujemo prijevod na engleski i da je usporedimo s onim
3 što stoji ovdje na papiru.

4 SVEDOK: [na B/H/S-u] Dok se u SUP-u ne postavi, ovaj, tačno, dok ne
5 prestanu da oni određuju gdje... gdje će koji Srbin da radi.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Mislim da nećemo ovako nigdje stići.
7 Mislim da je ovo potpuno nejasno, maglovito pitanje. Ja mu jednostavno ne mogu
8 doskočiti. Idemo dalje.

9 P: Drugi registrator, tabulator 44. Posljednji koji smo raspravljali,
10 evo vraćamo se ponovo na njega. Ovo je uputstvo Općinskim odborima SDS-a koje je
11 poslao doktor Karadžić. U toku je mobilizacija ratnog sastava milicije. Postoje
12 spekulacije da se diže do 100% sastava, iako republički organi mogu dići samo
13 50% sastava. Također postoje špekulacije da se pozivaju samo Muslimani ili da se
14 Srbi ne odazivaju, što bi stvorilo muslimansku miliciju, itd.

15 Gospodine Treanor, da li ste u poziciji da nam kažete da su te
16 spekulacije bile u to doba utemeljene?

17 O: Pa, da, vjerujem. Zapravo, nisam siguran o kakvim glasinama, o kakvim
18 spekulacijama je riječ. Ja sam vidio da se o ovome govori i u nekim drugim
19 dokumentima. Možda imate još jedan. Postoji jedan kojim sam se ja koristio, koji
20 je možda kasnijeg datuma. Doktor Karadžić je možda smatrao da je dobra ideja da
21 se Srbi odazovu na mobilizaciju, ali priroda ovih spekulacija je zapravo

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 prilično neprecizna i kontradiktorna. Naime, da se pozivaju samo Muslimani ili
2 da se Srbi ne odazivaju na poziv - ne znam. Sve što ja mogu reći je da vjerujem
3 da je doista došlo do poziva, do mobilizacije.

4 P: U redu. Hvala, gospodine Treanor. Završili smo da 2. registratorom,
5 možemo ga ostaviti po strani i preći na 3. Vi ste o ovome govorili na stranici
6 1421. To ste opisali kao memorandum od 16. oktobra, mada je datum izgleda 14-i.
7 Ali dobro, takve razlike u datumima se ponekad događaju. Skrenuli ste nam pažnju
8 na točku 2, da će BiH nastaviti... Na prvoj stranici, na osnovu članka 3, stava 2
9 poslovnika Skupštine Republike Srpske, Skupština SRBiH, zajednička Skupština
10 svih vijeća koja je usvojila, itd, itd. I, zatim u točki 2, BiH -

11 [Obrana se savetuje]

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, ako ugasite mikrofoni
13 ne možete nas optužiti da -

14 G. STEWART: [simultani prevod]

15 P: Skrenuli ste nam pažnju na točku 2, na 2. stranici da će:

16 "BiH će se i dalje zalagati za opstanak jugoslavenske zajednice na novim
17 osnovama koje će biti prihvatljive za sve. U međuvremenu, takođe će se zalagati
18 za ispravno funkcioniranje postojećih zajedničkih institucija. Naši predstavnici
19 neće prisustvovati sjednicama Skupštine, Predsjedništva federativne

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Jugoslavije ako na njima ne budu prisustvovali predstavnici svih republika,"
2 itd.

3 Stav, u to vrijeme, je bio - i to prilično jasan stav - da Hrvatska neće
4 biti prisutna tim sjednicama. I, s obzirom na kontekst, doista njezini
5 predstavnici i nisu bili tamo, i ovdje se jasno daje do znanja da ni BiH neće
6 slati svoje predstavnike. Da li je to tako?

7 O: Da.

8 P: Na stranici 1422 Vašeg iskaza, rekli ste: "Ja sam naznačio da je
9 Hrvatska, pravno gledano, bila nezavisna u to vrijeme, pa prema tome, s obzirom
10 da kakav god da bude odnos BiH sa Srbijom, na osnovu te odredbe taj odnos neće
11 uključivati..." Vi ste naime rekli: "...Da oni neće biti dio federalne države
12 zajedno sa Srbijom."

13 Ja se ispričavam. Vi nemate, da, taj papir pred Vama. Ali, u svakom
14 slučaju, to nema nikakvog smisla; zar ne, gospodine Treanor? Vjerojatno ste
15 mislili reći da neće biti dijelom nikakve savezne države zajedno sa Hrvatskom.
16 Da li me slijedite?

17 O: Ne.

18 P: Pa, da. Malo je teško jer -

19 O: Ne. Značenje je, ako se dobro sjećam, bilo sljedeće: kao što ste Vi
20 rekli da sam ja rekao, u to doba Hrvatska je nezavisna. I, kako ja gledam na te
21 stvari, 9. oktobra smatra se da je Hrvatska retrospektivno gledajući stekla
22 svoju neovisnost. Postojao je, naime, moratorij od tri mjeseca na neovisnost, do
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kojeg je došlo sporazumom početkom jula - taj moratorij je istekao. Prema tome,
2 Hrvatska više u to doba nije u Jugoslaviji i implikacija toga jest da - budući
3 da ćemo mi zadržati kakav-takav odnos sa Hrvatskom... sa Srbijom, a Hrvatska je
4 izvan Jugoslavije - mi nećemo biti u istoj državi sa Srbijom jer nećemo biti,
5 naravno, u istoj državi sa Hrvatskom.

6 G. STEWART: [simultani prevod]

7 Mislim da bih se trebao ispraviti za zapisnik. Ja sam mislio na
8 Republiku Srpsku. Ja mislim da sam rekao Republika Srpska, zapravo sam trebao
9 reći Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina, nekoliko redova prije u
10 transkriptu.

11 P: Zatim, u paragrafu četiri: "BiH će učiniti sve..." - peti red - "...što
12 je u njezinoj moći da ostane neutralna u sukobu." Naravno, to je sukob između
13 Hrvatske i Jugoslavije?

14 O: Da.

15 P: I, onda ste rekli da se može reći da se SDS oštro protivio protiv
16 toga. I, onda ste rekli, na stranici 1422 transkripta, da ne želite prenaslasi
17 značaj ovoga, ali da je to na određeni način zapravo najavilo nezavisnost Bosne
18 i Hercegovine.

19 Moje pitanje je sljedeće: to su, svakako, Srbi u Bosni i Hercegovini a
20 pogotovo SDS, vrlo jasno shvatili?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, tako je.

2 P: To je bilo kristalno jasno. Poruka je bila potpuno jasna?

3 O: Da. Mislim da jeste.

4 P: A, na istoj stranici rekli ste da to nije uopće bilo po volji
5 rukovodstvu SDS-a. To je svakako vrlo blagi izraz za stvarno stanje stvari.

6 P: Pa, ne znam je li ili nije, ali možda. Da. Mogao bih se složiti s
7 Vama da je preblagi izraz za stvarno stanje stvari.

8 P: Vi ste rekli, zapravo, da su oni bili vrlo ljuti na način kako se to
9 odvijalo, jer su smatrali da imaju pristanak Izetbegovića. Međutim, Izetbegović
10 je okrenuo svoj stav za 180 stupnjeva?

11 O: Da. To je tako njima svakako izgledalo.

12 P: Pa, to jeste bilo tako?

13 O: Pa, ja sada ne znam da li je gospodin Izetbegović svom narodu rekao
14 ili nije da je imao neki dogovor sa Karadžićem. Ja ovdje jednostavno prezentiram
15 ono što je Karadžić mislio da je njihov dogovor.

16 P: Da pojasnim, gospodine Treanor. Vi ste potpuno u pravu kada kažete da
17 to možda jeste bio slučaj, kada je riječ o njegovim privatnim kontaktima sa
18 svojom strankom i da je doista došlo do zaokreta u stavu gospodina Izetbegovića.
19 Dakle, da je došlo do potpunog zaokreta?

20 O: Da. Svakako izgleda - na osnovu oboga što smo vidjeli u ovim
21 dokumentima - da su Srbi to tako gledali, doživljavali.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Zapravo, taj sporazum i jeste bio prekršen od strane gospodina
2 Izetbegovića; zar ne?

3 O: Pa, ukoliko to jeste uopće bio dogovor, ja nisam u tom smislu vidio
4 nikakvu relevantnu dokumentaciju, onda - da. To jeste bio slučaj.

5 P: Ako pređemo na 47 -

6 G. TIEGER: [simultani prevod] Uz vašu dozvolu, časni Sude?

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Samo malo razjašnjenje. Mislim da zapisnik
9 danas ne kaže da je memorandum o kojem je govorio kolega, pod tabulatorom 46, a
10 to je važno. Samo sam htio da to uđe u zapisnik.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, sada je u spisu. Gospodine Stewart,
12 ne znam koliko Vam vremena treba za dokument broj 47. Možda dvije do tri minute,
13 ako ne, onda ćemo završiti za danas.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Da. Onda radije sutra.

15 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molimo ustanite.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Oprostite. Oprostite, samo trenutak.
17 Obično želim organizirati stvari prije nego završimo. Gospođu tajnice, gdje i
18 kada sutra zasjeda Sud?

19 [Pretresno veće i sekretar se savetuju]

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pitao sam zato što raspored našeg
21 predmeta je 9.00 sati sutra ujutro, a u četvrtak smo zakazani za popodne. Ali,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 postoji mogućnost da zasjedamo i ujutro, ako možete prilagoditi svoj rad.
2 Shvaćam da se možda gospodin Krajišnik može tome usprotiviti s obzirom na
3 posjete - dakle, da mijenjamo raspored u tako kratko vrijeme - pa sam htio čuti
4 odmah što stranke o tome misle, i da li možemo zasjedati ujutro u četvrtak?

5 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, mi nemamo ništa protiv toga
6 da zasjedamo u četvrtak ujutro. Ali, časni Sude, što se mene tiče, ja bih to
7 volio znati što prije jer ću onda morati promijeniti svoj raspored rada.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu, dobro. Dakle, Vama to odgovara,
9 ali želite znati što je moguće prije.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Da, časni Sude, jer ću nešto morati
11 promijeniti, pa moram znati što prije.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, što se tiče
13 Tužiteljstva?

14 G. TIEGER: [simultani prevod] Sve je u redu, nemamo problema s tim.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Dakle, postoje dobri izgledi da
16 ćemo zasjedati ujutro i jedini koji treba provjeriti još svoj raspored sam ja.
17 Obavijestit ću Vas o rasporedu, odnosno potvrditi ovo odmah nakon što završimo s
18 današnjim zasjedanjem. Naime, o tome će Vas obavijestiti ili naš savjetnik u
19 Vijeću ili predstavnicu tajnica /?Tajništva/, dakle da li zasjedamo u četvrtak
20 ujutro ili popodne.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Za sada, završavamo raspravu do sutra ujutro /prevod engleskog transkripta: "u
2 9.00h u istoj sudnici"/.

3 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molimo ustanite.

4 ... Sednica završena u 13.47h.

5 Nastavak zakazan za sredu,

6 14.05.2004., u 9.00h.

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

utorak, 13.04.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.